

Sökaren

– tidskrift för livsfrågor –

Från den årliga Ängsbackafestivalen: Brad Blanton talar om radikal ärlighet i våra relationer.

Radikal ärlighet en andlig utvecklingsväg?

Att vara helt ärlig i stunden skapar en närvaro som
är lik den de österländska skrifterna talar om.

Reportage Eva Sanner Foto Anders Rosenberg

Att alltid vara ärlig – kan det verkligen vara bra? Brad Blanton är amerikansk psykoterapeut som sedan drygt ett decennium undervisar i total ärlighet som en väg till ett bättre liv, bättre relationer och till och med en upplevelse av det gudomliga. Han har varit psykoterapeut i trettio år och har skrivit boken "Radical Honesty" som sålt i miljonupplagor.

Nyligen besökte Brad Blanton Sverige i samband med Ängsbackafestivalen i Molkom utanför Karlstad. Han beskrev i sina seminarier en ärlighet som verkligen inte alltid är bekväm, men som på sikt gör luften klar och tillvaron genomskinlig och trygg. Men vad är det då för ärlighet som Brad Blanton menar?

– Genom att bli uppmärksam på vad det är som händer inom dig, mentalt, känslomässigt och kroppsligt, och hela tiden kommunicera det till din omgivning, skapar du en ny form av kommunikation mellan dig och din omvärld.

Du säger vad du tänker, vad du känner och vad du gör och du låter bli att skydda omgivningen. Den som reagerar får å sin sida vara ärlig med sin reaktion.

Men hur gör du då till exempel om svärmor har lagat middag som är äcklig och du inte kan äta den? frågar en deltagare.

– Jag säger helt enkelt att oftast så lagar du god och välsmakande mat, men det här tycker jag inte om och därför äter jag inte upp maten.

Träning behövs

Att vara ärlig på det här sättet är helt enkelt att vara lite dum, förklarar Brad Blanton. Att inte tänka så mycket, men desto mer förnimma och beskriva i nuet. Och att lära sig veta skillnaden mellan det man förnimmer och ens tolkningar av detta. På Brad Blantons seminarier får deltagarna sitta två och två och berätta för varandra vad de ser och hur de tolkar det.

– Jag ser att du har en vit tröja. Jag tror att det är din favorittröja.

– Jag ser att du har en rynka mellan ögonbrynen och jag tror att du oroar dig mycket.

– Jag ser att du har ett halsband. Jag tror att det är en present från någon som tycker om dig.

Vi behöver lika mycket träning på att uppleva och beskriva sanningen som på att avstå från tolkningen. När vi gör det mer och mer, när vi avslöjar lögnerna som håller oss fångna i en felaktig uppfattning om oss själva, då kan vi verkligen uppleva vilka vi är. Det är här som sanningssägandet blir till en andlig disciplin.

– Jag är förvånad över att upptäcka att jag har blivit ett slags andlig lärare, men så tycks vara fallet, säger Brad Blanton.

Det som är riktigt andligt med att tala sanning är att det försätter oss i ett tillstånd av närvaro. Vi är inte våra tankar om

oss själva, utan istället det vi upplever och förnimmer, eller i själva verket det som bevitnar allt vi tänker, känner och gör. Vi skapar oss själva i nuet hela tiden.

– "We are noticers." Vi uppnår vår egen sanning genom att uppmärksamma och dela vad vi upplever. Vi är inte våra prestationer eller våra resultat, vi är vad vi upplever i nuet. Det som upplever vår sanning är alltid detsamma, säger Brad Blanton. Just genom vår förnimmelse av världen omkring oss, skapar vi den, menar han. Men samtidigt är det kluriga det att vi börjar tro att våra trossystem är mera verkliga än verkligheten. Detta har många filosofer och lingvistikere brottats med genom tiderna: att ordet för en sak inte är detsamma som saken själv.

– Vi identifierar oss med ord som om de vore verkligheten. Det är precis det som håller oss fångna i sinnet och även det som gör att vi fortsätter att ljuga. Genom att praktisera "radical honesty" kommer vi tillbaka till nuet och upptäcker att vi inte är våra idéer utan att dessa bara hjälper oss att konversera med andra, säger Brad Blanton.

Sanningen transformerar

Många är rädda för att vara helt ärliga. Vi är så vana vid att inte säga allt om oss själva, att vi nästan glömt vad som är sanningen. Men någonstans vet vi att den kan och kommer att förändra allt.

– Som psykoterapeut är jag ofta den första person som får höra den verkliga sanningen om saker och ting. Och samtidigt är det just detta som förändrar det. Människor kommer till mig deprimerade, med sömnsvårigheter och ångest, och gradvis är det sanningen som gör att de börjar må bättre.

Att berätta hela sanningen om sig själv för omvärlden har en starkt transformerande kraft. Brad ger ett exempel. En av hans klienter led av depression och kunde inte sova. Det visade sig att han hade en kärleksaffär vid sidan av sitt äktenskap. Han var orolig för vad detta skulle leda till, eftersom han tidigare gått igenom en smärtsam separation. Han trivdes inte heller på sitt arbete, varken med sina chefer eller sina underlydande. Egentligen hade han ingen nära vän. Allt detta hade han inte sagt till någon enda människa.

– Han levde ett liv som var fullt av hemligheter men ju mer vi talade med varandra, desto mer blev han övertygad om att han behövde ändra sitt beteende. Han berättade allt om den andra kvinnan för sin fru, han sa till sina anställda vad han tyckte om dem, först en och en sedan allesammans på en gång. Det slutade med att han sa upp sig från sitt jobb och flyttade hem till den andra kvinnan, berättar Brad.

Men historien slutade inte med detta. Efter några veckor ringde frun och sa att hon ville ha ett ytterligare samtal med honom, eftersom hon insåg att hon också haft del i det som hänt. Dessutom hörde man av sig från arbetsplatsen och det slutade med att han fick en ny anställning med bättre betalt.

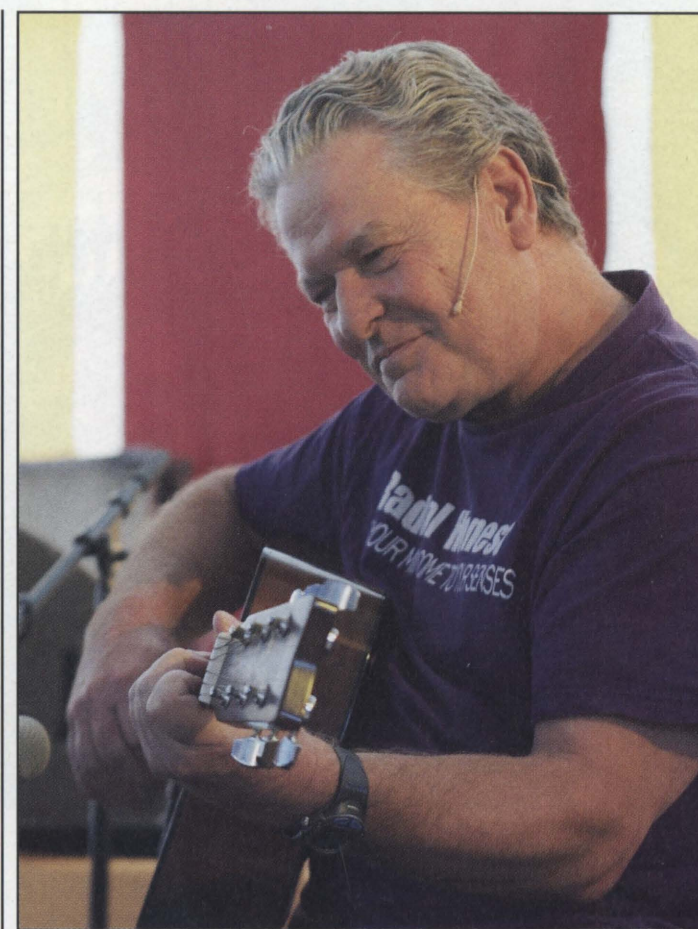
– Människor som är ärliga inger förtroende hos omvärlden. De känner att de kan lita på en sådan person, även om det inte är bekvämt hela tiden, förklarar Brad Blanton.

Undanhållandet värst

Enligt en undersökning som gjordes för tio år sedan, omfattande 40 000 amerikaner, visade att 93 procent av dem ljög vanemässigt på arbetet och 35 procent dessutom ljög om otrohet eller andra saker för sin partner. Att hålla saker och ting hemliga är snarare regel än undantag.

Många av Brad Blantons klienter är statstjänstemän. De arbetar ofta i någon av de 36 hemliga statliga byråerna som arbetar helt fristående från varandra utan att någon får veta vad någon av de andra gör.

Många av dessa människor är spioner med eländiga liv. De

Med sång och spel skapar Brad Blanton en trivsamt atmosfär.

ljuger för sina nära och kära om vad de arbetar med och vilka de egentligen är decennium efter decennium.

Den mest destruktiva formen av lögn är det vanemässiga undanhållandet av sanningen. Istället för att ljuga rent ut, så låter vi helt enkelt bli att säga som det är. I tjugo år eller så. Hemligheter och undanhållande finns i alla familjer i någon form och går i arv från generation till generation. Men finns det någon sanning när människor upplever samma sak så olika?

– Om man upplever något i nuet, så kan man ju kontrollera om alla upplever samma sak. Men om vi talar om något som redan har hänt, är det förstås omöjligt. Då är det ett minne vi diskuterar och inte nuet. Och då blir det lätt till en lögn. Att ständigt säga sanningen är ett sätt inte bara att förbättra sina relationer, utan att också få ett mer spännande liv. Ju mer vi lever i nuet, ju mer vi identifierar oss med den som uppmärksammar, "the noticer", desto mer totalt upplever vi verkligheten omkring oss. Att tillämpa "radical honesty" blir därigenom ett sätt att leva här och nu.

VILL DU VETA MERA:

Brad Blanton har skrivit böckerna
Radical Honesty
Practicing Radical Honesty
Honesty to God

Mail:

support@radicalhonesty.com

Hemsida:

www.radicalhonesty.com

Foto: Kathleen Thormod Carr

Findhorn 40 år

Den 17 november i år kommer Findhorn Foundation Community i Skottland att fira 40 års tillvaro. Det började med att sex personer, boende i husvagnar, slog sig ned vid en "soptipp". Idag är Findhorn ett världsberömt holistiskt center där omkring 500 personer bor och verkar för den nya tidens tankar, bland annat genom undervisning och konferenser.

Sedan 1962 har tiotusentals personer besökt Findhorn och låtit sig inspireras av dess tankar och dess samarbete med naturen, och många har låtit sig omformas i den nya tidens anda.

Findhorn grundades av Peter och Eileen Caddy och Dorothy Maclean efter mottot att följa en inre gudomlig ledning (en "inre röst") i full förtröstan och samarbeta med olika naturväsen i en anda av globalt tjänande.

Dorothy Maclean säger: "Vi hade ingen tanke på att vi satte igång något. Allt vi visste var att vi försökte följa gudomliga anvisningar. Att detta lilla samhälle i Findhorn sedan har utvecklats till det andliga center det är i dag, framstår som ett mirakel. Efter 40 år fungerar fortfarande den kärleksmagi

som vi en gång hjälptes åt att grunda."

Findhorn har blivit mycket uppmärksammat i den världsomspännande holistiska rörelsen och har säkert haft ett betydande inflytande över många av de själar som sökt sig till denna andliga rörelse.

Karakteristiskt för Findhorn är människornas samarbete med olika naturväsen, vilket som det synes ledde till att fina trädgårdar mirakulöst växte upp i till synes ofruktbar, sandig mark. På svenska finns boken "Findhorns trädgårdar", som Larsons förlag gav ut 1979.

En del av den inre ledning som Eileen Caddy mottog finns i ett par böcker på svenska, utgivna av Resonans förlag, Stjärnsund, Långshyttan, i översättningar av Erik Åhrberg och Gunnemar Envall. I Sökaren gick för flera år sedan en serie översättningar av Maria Adkinson med illustrationer av Charles Adkinson. Eileen Caddys självbiografiska bok "Resan till friheten" har i översättning av Erik Åhrberg getts ut av Regnbågsförlaget, Stjärnsund, Långshyttan.

Ett inslag i verksamheten på Findhorn är "upplevelseveckor", där

(hittills över 30.000) sökare från hela världen får ta del av Findhorns idéer och vision om en ny tid.

Eileen Caddy, som nu är 84 år gammal och alltjämt bor på Findhorn, säger: "Föga anade jag, när Peter, Dorothy och jag ställde den gamla husvagnen på den plats där den alltjämt står, att vårt samhälle skulle finnas kvar fyrtio år senare. Det har varit hårt ibland, men med bön och meditation, tro och tillit är vi fortfarande här."

På Findhorn säger de: "Vi tror att mänskligheten är inne i en utvidgning och utveckling av medvetandet, och vi försöker utveckla nya sätt att leva, genomsyrade av andliga värden."

Eileen Caddy bor fortfarande på Findhorn, Peter lämnade Findhorn i slutet av 1970-talet och omkom i en bilolycka 1994 och Dorothy Maclean bor i Amerika, där hon undervisar om helhet, naturväsen och Gud inom oss. Hon besöker ofta Findhorn.

Adress: The Park, Findhorn, Forres IV36 3TZ, Scotland.

Internet: www.findhorn.org.

Adress SÖKAREN
Box 10
663 21 SKOGHALL
Telefon 054-51 89 00
Fax 054-51 89 02
E-post red@sokaren.se
Postgiro 70 60 47-8
Bankgiro 372-8128
Hemsida på Internet www.sokaren.se
Redaktör och ansvarig utgivare Sven Magnusson
Prenumeration Helår (6 nr) 260:-
Halvår 160:-
Annonser Ring för prislista
Tryckeri Wallin & Dalholm
Lund
ISSN 0038-0504

INNEHÅLL:

Eva Sanner: Radikal ärlighet i relationer	2
Findhorn 40 år	4
Viveka Lindgren: Grottan i snön	6
Djuren och politiken	9
SM: Slump eller skapelse?	10

Kerstin Stina Carlsson: Medvetet liv	12
--	----

Varia	14
-------	----

Bokfloden	16
-----------	----

Läsarforum	19
------------	----

Darwinismen i kris	20
--------------------	----

Robert Carleson: Min tro. Spiritismen	21
---	----

Café Sokrates	22
---------------	----

Visdomsbladet	24
---------------	----

Håkan Blomqvist: Krönika. Humanistiskt credo	27
--	----

Åsa Johansson: Amma	28
-------------------------------	----

Vegetarism

Att äta upp våra medvarelser djuren är sed och bruk i de allra flesta mänskliga kulturer sedan urminnes tid. Våra förfäder har jagat och ätit, i likhet med rovdjuren, trots att människan fysiologiskt sett är vegetarian. Hon saknar rovdjurens tänder, klor, ögon och snabbhet, och hennes tarmkanal är inte kort som rovdjurens. Hon saknar också rovdjurens instinkt att döda. I vår egen tid har köttätandet förenats med ett gräsligt djurplågeri i så kallade djurfabriker, där varelserna hålls inspärrade utan möjlighet till ett naturligt liv, innan de dödas. (I fiskerinäringen är djurplågeriet avsevärt mindre.) Blott ett fåtal tycks bry sig om djurens lidanden, även om en insikt börjar sprida sig. Praktiskt taget hela intelligentian i landet och hela den kulturella eliten (som skulle kunna vara ledare och förebilder) är djurätare. Undantagen är så få att de knappast märks.

Den moderna civilisation som många tror är så högtstående och är så stolta över är grundad på misshan-

del av andra levande varelser, och detta bekymrar blott ett fåtal.

Om man vill vara en kulturmänniska på en hög andlig och etisk nivå är det, som jag ser det, naturligt att vara vegetarian. Ja, jag vill säga att det är *ofrånkomligt*. Och jag tror att i en framtid, som kan vara ganska nära, kommer vegetarism är vara en självklarhet för dem som vill leva ett stort liv. Jag tror också att framtidens människor med förvåning och känsla av främlingskap kommer att tänka tillbaka på vår tid. Men kanske skall de också se att just i denna tid tändes flera ljus i mörkret. För detta är en tid när många pionjärer för en ny livsstil och en ny etik verkar.

Det är mycket svårt att ändra sina vanor, förnya sina tankar, ändra sin personlighet. Det innebär att ta krafttag med sig själv och ruska om sig på ett kanske plågsamt sätt. Men det är inte omöjligt.

Mänskligheten är vårt fosterland skrev en diktare. Vördnad för livet hade en stor filantrop som ledstjärna; det är starkare.

Skapelsetro

Vilar universum ytterst på slumpprocesser eller finns det en intelligent kraft bakom allt? Kristne Mats Molén är inne på den frågan i sin bok "Vårt ursprung", liksom tidskriften Genesis. Vi informerar om detta på ett par ställen i det här numret, och vi har under åren flera gånger tagit upp frågan.

För mig är det uppenbart att slumphypotesen är orimlig, och jag antar att de flesta av våra läsare håller med om det.

Föreningen Vetenskap och Folkbildning, VoF, vars medlemmar är "skeptiker", har gett sitt årliga förvillarprijs till Mats Molén. Men även om man anser att hans bevis för mänsk-

lighetens och jordens låga ålder är misslyckade, så har han en beaktansvärd argumentation för att någon form av skapelse har gett upphov till världen som vi ser den. Där är han klokare än skeptikerna.

Jag tycker att VoF borde besinna sig och tänka över vad de håller på med, när de delar ut sitt förvillarprijs varje år. "Förvillarna" är inte sällan visare än de skeptiska "folkbildarna".

"Skeptikernas" intellektuella grundval består till stor del av fördomar och okunnighet på de områden där de angriper oliktankande.

SM

Grottan i snön

Av Viveka Lindgren

En kvinnas upplysning efter djup meditation i total isolering

Hon har nära till skratt och en gränslös öppenhet mot alla människor. Man känner genast detta sällsamma ljus som kommer inifrån och skänker hela hennes gestalt en sär-egen strålgans.

Så berättar människor om sitt första intryck av Tenzin Palmo, engelskan som blev buddhistnunna och en av världens märkligaste kvinnor. Vid 20 års ålder, 1963, följde hon sin inre röst, lämnade England och hela sitt normala liv bakom sig för att i meditation i ett buddhistkloster söka sanningen om människan och livet. I 12 år, från 33 till 45 års ålder, isolerade hon sig sedan från världen i en enslig grotta. Uppe i Himalayas bergstoppar på 4000 meters höjd ägnade hon sig åt djupa andliga övningar och intensiv meditation. Hon utstod svält och sjukdomar, drabbades av fruktansvärd kyla och nedstörtande laviner och var flera gånger nära att dö. Likt Buddha själv skulle hon till slut nå den sanna Upplysningen, men i kvinnlig kropp – oavsett hur många år och hur många liv det skulle ta innan hon nådde sitt mål.

En av dem som fascinerats av denna enastående personlighet är den australiensiska journalisten och författaren Vicki Mackenzie. Hon har skrivit boken "Grottan i snön – en västerländsk kvinnas väg mot upplysning" (Richters förlag 1999). Här får vi följa Tenzin Palmo från barndomen i Londons livliga arbetarkvarter till eremitlivet i grottan, och sedan hennes återkomst till världen efter den långa isoleringen.

Tenzin Palmo, som hette Diane Perry innan hon blev nunna, föddes 1943 i London. Hennes far var fiskhandlare, och familjen Perry bodde i en lägenhet ovanför affären och levde ett fattigt men strävsamt och ganska lyckligt liv i hjärtat av East End. Hon minns inte sin far, som dog av bronkit när Diane bara var två år gammal. Men modern, Lee Perry, blev en dessto större förelbild för henne.

– Jag hade en underbar mamma och jag beundrade henne enormt mycket, berättar Tenzin Palmo i boken. Hon beskriver sin mor som en mycket ovanlig människa, en okonventionell och fördomsfri personlighet som alltid var öppen för nya idéer och synsätt.

Själv var Diane ett klen barn som ofta låg sjuk, hon var stillsam och inåtvänd och föredrog att sitta för sig själv och läsa istället för att vara ute och leka med ungarna i kvarteret. Men hon var märklig på många sätt. Man förvånades av hennes oförklarliga intresse för österlandet och att hon kunde rita detaljerade teckningar med japanska kvinnor i svepande kimonos, trots att det inte ens fanns en enda asiatisk invandrare i området på den tiden. Hon hade också redan då en intensiv känsla av att hon var född i fel kropp på fel plats, att hon egentligen borde varit pojke och inte alls hörde

hemma i England.

Även klosterlivet hade en egendomlig dragning på henne redan som liten. När man frågade vad lilla Diane ville bli när hon blev stor, kom svaret mycket bestämt: "Nunna!"

Det andliga sökandet under uppväxten uppmuntrades av hennes mor som var en hängiven spiritist och brukade ordna seanser hemma tillsammans med grannarna. Tenzin Palmo beskriver i boken hur det tunga mahognybordet och även deltagare ibland kunde lämna golvet och börja sväva omkring tyngdlösa i rummet under dessa sammankomster. Därför tvivlade hon inte ett ögonblick på att medvetandet överlevde döden. Men i ungdomen grubblade hon mycket över djupa frågor som varför vi överhuvudtaget lever och för att sedan åldras, bli sjuka och dö, och över meningen med vår existens. Varken spiritismen, den traditionella kristendomen, judendomen eller andra religioner hon utforskade gav henne något svar, eftersom hon inte kunde tro på en allsmäktig Gud.

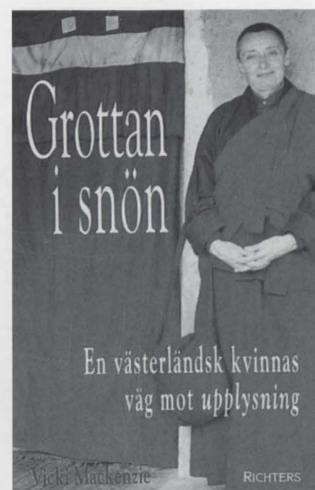
Tenzin Palmo kom så småningom att läsa böcker om Dalai Lama och den tibetanska buddhismen.

– Det var en omtumlande upplevelse. Allt jag någonsin trott på – det fanns där! säger hon. Tenzin Palmo kände genast att hon hörde hemma i denna livsåskådning där man talade om befrielsen från allt mänskligt lidande och reinkarnation, där man strävade efter att följa den rätta Vägen för att nå den slutliga Upplysningen och Nirvana. Det yttersta målet var att bli en bodhisattva, en fullkomlig, upplyst människa som skulle återfödas till jorden, likt Buddha, för att hjälpa andra att bli fria från lidandet.

Tenzin Palmos inre röst kunde inte släppa dessa tankegångar, hon visste att detta var vad hon ville med sitt liv. Hon gick med i ett buddhistiskt sällskap, läste allt om de få kvinnliga buddhistnunnor som fanns i världen, studerade tibetanska språket och gick som elev hos en äkta tibetansk lama som bosatt sig i England.

Detta var i mitten på 60-talet och hon var samtidigt dragen till swinging Londons hektiska nöjesliv, där pojkarna börjat kasta blickar på den söta, blonda och livliga Diane. Hon var kluven mellan sina två motsatta sidor, den glada, uppsluppna och den djupa, andligt sökande. Men hon visste inom sig att hon aldrig någonsin ville gifta sig och bilda familj som hennes väninnor drömde om. Hennes väg var en annan.

Åren gick och Tenzin Palmo utbildade sig till bibliotekarie, men hennes starka längtan till Tibet och buddhismen fanns kvar. I många år arbetade hon enbart för att kunna spara ihop pengar till sitt livs resa. 1976 lämnade hon sin mor och England bakom sig för att kasta sig ut i det okända. Med två stora fullpackade väskor färdades hon med "Le Vietnam", en enkel bananbåt i två veckor till

Bombay i Indien, där hon skulle börja i skola hos den engelska buddhistnunnan Freda Bedi. Då mötte hon mannen som var nära att omkullkasta hennes beslut. Han var en ung buddhist från Japan och de två kände sig omedelbart intensivt dragna till varandra. Känslorna mellan dem blev allt starkare under resans gång och det gick så långt att han friade till henne. Tenzin Palmo stod ännu en gång inför ett mycket svårt val, och hon tvekade i det längsta.

– Han var så vacker och en sådan underbar människa. Han hade ett gott hjärta, men djupt inom mig så ville jag inte gifta mig, säger hon.

När de steg av båten i Bombay, fanns ingen där från klostret att möta Tenzin Palmo som utlovat. Hon kände sig plötsligt totalt övergiven i detta larmande kaotiska land. Hon beslöt sig för att överge sina planer och istället följa med sin pojkvän till Japan som hans hustru. Men ett ögonblick innan de skulle gå kom sändebudet från klostret rusande. Återigen hade ödet gripit in i sista stund för att styra hennes liv i rätt riktning, tänkte hon. Även om detta innebar en smärtsam saknad och vetskapen om att hon aldrig mer skulle återse sin pojkvän, visste hon i sitt hjärta att hon valt den väg hon var ämnad för.

I flera år bodde Tenzin Palmo i klostret i Dalhousie i norra Indien, som var inhyst i en magnifik men förfallen engelsk villa från kolonialtiden. Hon gick i skola, undervisade själv de unga lammorna i engelska och fungerade som grundaren Freda Bedis sekreterare. Levnadsförhållandena var mycket spartanska, men hon älskade sitt nya liv. Här mötte hon så småningom den man som skulle betyda mest för henne och som skulle inverka på hela hennes liv, Khamtrul Rinpoche från Tibet, som kom att bli hennes vägvisare och guru.

– Det var som att träffa någon man känner väldigt väl. Och samtidigt var det som om något ur mitt innersta hade tagit form framför mig. Som om han alltid varit med men nu visade sig på utsidan, beskriver Tenzin Palmo deras första omvälvande möte i boken. Hon känner tydligt ett starkt själsligt band till denne man och är övertygad om att de två känt varandra i ett tidigare liv. Kanske hade båda varit buddhistmunkar i samma kloster, eftersom hon alltid känt sig så hemma just i den religionen. Det var i detta ögonblick Tenzin Palmo beslöt sig för att ta steget fullt ut och bli buddhistnunna.

Hennes mor som såg henne med slätrakat huvud på ett medskickat foto, blev orolig och bad sin enda dotter att överväga sitt beslut. Men ingenting kunde rubba henne. Av gurun fick hon också sitt nya namn att bära för all framtid – Diane Perry blev istället "Drubgyu Tenzin Palmo" som betyder Den strålände kvinnan som upprätthåller läran om Utövandets Förmedling.

Det hände att saknaden efter den man hon varit nära att gifta sig med kom över henne. Det var svårt att försaka kärleken och en gång gav hon sig av för att förena sig med sin älskade i Japan. Men på vägen dit bad hon en bön till sin guru. Då kände hon hur hela hennes kropp uppfylldes av ett stort ljus.

– Jag hörde Khamtrul Rinpoches röst som sa: Kom genast tillbaka till Indien! Efter det kände jag mig fylld av lycka, berättar Tenzin Palmo, som utan att tveka avbröt resan för att genast återvända till Dalhousie.

När hon genomgått ordinationen och blivit västerländsk buddhistnunna, väntade en svår tid då hon skulle som leva som den enda kvinnan i ett traditionsbundet indisk buddhistkloster.

Hit kom munkarna som unga pojkar för att studera under mycket sträng disciplin. I 25 års tid fördjupade de sig i logik, slutledning och medvetandets olika nivåer för att till slut invigas i den hemliga vägen, buddhismens djupaste mysterier. Detta var en sluten patriarkalisk värld som tidigare varit förbehållen män enbart.

Som västerlänning och elev till gurun Khamtrul Rinpoche blev Tenzin Palmo ett lysande undantag, och man gav henne motvilligt tillträde till klostret. Men hon upplevde sig hela tiden som en främling bland munkarna, som alltid var mycket vänliga men samtidigt höll en kylig distans till henne. Hon försökte hårdta ut men känslan av avståndstagande blev allt starkare genom åren.

– Det var som att ha en glastruta framför sig – som att se men inte komma nära. Det var här, och inte under alla åren i grottan senare, som jag kände mig verkligen ensam, säger hon.

Det som särskilt gjorde henne förtvivlad var uppfattningen att kvinnor var mindervärdiga och orena varelser som inte kunde nå upplysning. De skulle enbart nöja sig med de enklaste ritualerna, arbeta i klosterköken och passa upp på munkarna. Tenzin Palmo utestängdes från alla betydelsefulla ceremonier, som kvinna var hon förbjuden att ta del av den högsta buddhistiska kunskapen. Hon insåg att hon måste bort från klostret om hon skulle kunna nå sitt mål.

Av sin guru fick hon rådet att bege sig till det avlägsna bergsområdet Lahoul i norra Indiet, på gränsen till Nepal. Här fanns ett mycket gammalt buddhistiskt klostर्सamhälle där många framstående yogis levt och där mystiska eremiter sökt sin tillflykt i de undangömda grottorna. Tenzin Palmo märkte genast att hon kommit rätt, hon älskade från första stund den rena klara luften och den andliga atmosfären. Här bodde hon i ett litet lerhus på sluttningen kring det stora templet i sex år tills det var dags för nästa fas av den livsväg hon valt.

Hon kände att hon behövde dra sig helt undan från det sociala livet i klostर्सamhället en tid och göra en retreat.

– Jag hade kommit till Lahoul för att meditera, inte för att umgås. Jag insåg att jag måste flytta till någon plats där det var lugnare och tystare.

Hon hade först planer på att bygga ett hus en bit ovanför klostret, men istället fick hon rådet av en nunna att bosätta sig i en högt belägen grotta uppe i bergen som tidigare använts av en gammal kvinnlig eremit. I samma ögonblick hon hörde de orden fick hon visshet:

– Det är så det måste bli! utbrast hon.

Dagen efter gick Tenzin Palmo tillsammans med klostrets högste lama och en grupp andra människor för att leta reda på grottan. De lämnade all mänsklig bebyggelse bakom sig, klättrade längs branta, livsfarliga vägar omgivna av aromatiska dofter och den allt klarare och tunnare luften. Efter två timmar fann de den på 4200 meters höjd, det var mer en fördjupning på en bergsavsats än en riktig grotta. Men utsikten över alla de snötäckta bergstopparna var fantastisk, luften kylig och himlen lysande blå och klar som kristall. Ljudet från en porlande källa och enstaka fåglars vingslag var det enda som hördes i den djupa tystnaden. Trots det extremt isolerade läget kändes grottan vänligt sinnad och skyddad av de mäktiga bergväggarna bakom den. Bara här fanns den totala stillheten Tenzin Palmo behövde för sin meditation, nära en plats som sades vara bebodd av den mäktiga buddhistiska beskyddarinnan Palden Lhamo.

– Jag visste direkt att jag kommit rätt! sa hon med övertygelse, trots de andras invändningar att det var för kallt och att hon inte skulle kunna överleva på så hög höjd. Men eftersom inget tycktes kunna rubba Tenzin Palmos beslut, hjälpte de henne att flytta upp hennes få tillhörigheter och göra grottan beboelig. Framsidan murades igen och väggarna gjordes tjockare. En dörr ledde in till det enda rummet som möblerades med en liten vedspis, enkla "möbler" i form av en upp- och nedvänd trälåda och en hink, och en klocka för att mäta tiden på meditationspassen. Men det viktigaste av allt under denna retreat var den traditionella meditationslådan.

Det var en fyrkantig trälåda, 75 gånger 75 cm stor, där hon skulle tillbringa sin mesta tid. I tolv år, från det att Tenzin Palmo var 33 år tills hon blev 45, var detta hennes hem.

För att kunna överleva under dessa knappa omständigheter var hon tvungen att emellanåt klättra ner till byn och skaffa förnödenheter för att lägga upp ett vinterförråd i grottan. Hon anlade en liten trädgård utanför där hon odlade grönsaker, och hon åt endast en gång mitt på dagen. Vatten att dricka och tvätta sig med fick hon genom att smälta snö i en hink. Det största problemet var den fruktansvärda kylan, ibland kunde det vara 35 minusgrader utanför! Men hon klarade sig tack vare att grottans tjocka väggar höll värmen även på vintern.

För att följa den sanna buddhistiska traditionen som de verkliga meditationsmästarna försökte Tenzin Palmo klara sig utan sömn. Då skulle hon få mer tid för den viktiga meditationen. Därför hade hon ingen säng i grottan utan satt upprätt och halvsovande hela nätterna i sin lilla meditationslåda! Trots att hon sällan träffade några människor trivdes hon med sin totala isolering.

– Jag kände mig aldrig ensam, utan var helt trygg i min grotta. Jag ville inte vara någon annanstans och inte göra något annat än det jag gjorde. Det var en unik möjlighet jag fått och jag var mycket, mycket tacksam, säger Tenzin Palmo trots alla fysiska umbäranden hon fick utstå.

Varje dag i tolv års tid följde hon exakt samma, oerhört strikta rutiner: Start klockan 03.00 på morgonen med första meditationen som varade i tre timmar. Sedan drack hon te klockan 06.00 och påbörjade 8.00 nästa tretimmarspass med meditation. Klockan 11.00 dagens enda måltid som bestod av ris, linser, grönsaker och lite frukt, därefter rast följt av ytterligare två meditationer – mellan kl 15.00 och 18.00 och det sista passet efter kvällsteet från kl 19.00 till 22.00 då hon ”gick till sängs” i sin låda inför natten!

I årtal fördjupade hon sig i de traditionella andliga övningar som tillskrivs Buddha själv, trängde in i medvetandets djupaste nivåer, upplevde den mystiska andliga extasen på väg mot de slutliga målet – insikten om tillvarons sanna natur.

– Det är som att vakna upp ur en dröm. Man upplever nuet intensivt och känner sig som ett med hela universum och en samhörighet med alla levande varelser, berättar Tenzin Palmo i boken.

Under denna tid var hon flera gånger i fara och ibland också nära att dö. Hon minns hur en flock väldiga skräckinjagande gamar en gång hotfullt samlats utanför hennes grotta. Men när hon började recitera ett mantra högt bland dem, rörde de sig inte ur fläcken! Under de svåra vintrarna var hon helt avskuren och ibland nära att svälta ihjäl när matförråden sinade. Men på något mirakulöst sätt överlevde hon. Endast en gång kände Tenzin Palmo rädsla. Under en särskilt långdragen och snörik vinter höll hon på att bli levande begravd i grottan när allt tyngre snömassor hopade sig över hennes dörr. Hon låg i dagar i ett fullständigt mörker och väntade på att dö av syrebrist. Men som ofta annars, när hon var i fara hörde hon plötsligt en tydlig, inre röst. Nu befallde den henne: ”Gräv!” Tenzin Palmo lydde uppmaningen och lyckades till slut gräva sig ut till ljuset och livet igen.

Efter tolv år i grottan återvände hon till världen, som hon en gång hade föresatt sig. Hennes mål var att hjälpa andra till befrielse från lidande och därför reser Tenzin Palmo numera runt i olika länder och håller föreläsningar, fast besluten att samlas in pengar till att bygga det första buddhistiska nunneklostret.

– Jag inser nu att det är min livsuppgift att hjälpa andra kvinnor att finna Vägen och nå Upplysning, precis som männen kunnat göra i alla tider.

På Tenzin Palmos hemsida på Internet, www.tenzinpalmo.com/Dharma3.htm kan man läsa bl a följande:

Sinnet är som en vidsträckt himmel, som en enorm, blå oändlig himmel, mycket klar, mycket mycket djup, vilken sträcker sig i alla riktningar. Den är stor, oändlig, klar, tom, genomskinlig och lysande. Sådan är sinnets natur. Våra tankar, känslor och minnen är de moln som uppträder på himlen. Ibland är molnen vita och duniga, och då är vi lyckliga. Ibland är de stora och mörka och det åskar och blixtrar, och då känner vi oss mycket illa till mods. Men hur molnen än är beskaffade, påverkar de inte himlens natur. Hur mörka molnen än är, ser inte himlen lika ut överallt. Hur ljusa och vackra molnen än är, så gör de inte himlen i sig vackrare. Du kan inte själv göra himlen finare eller fulare. Himlen är bara något som är, och den är i sig genomskinlig, lysande och klar. Så varför identifierar vi oss inte med himlen i stället för med molnen som kommer och går? Om vi inser att alla tankar och känslor som kommer upp i vårt sinne, bara är sinnets spel och att sinnet är en vidsträckt ocean och att dessa tankar och känslor bara är vågor som stiger och sjunker tillbaka i oceanen igen, då skulle vi inse att vi inte bör ta dem alltför allvarligt.

När du sitter och mediterar, om du gör det uppriktigt, då kan du definitivt få åtminstone en glimt av sinnets genomskinliga natur och utifrån det åtminstone snudda vid vem du verkligen är, vilket är något oändligt och oerhört stort. Eftersom vi identifierar oss med de tillfälliga personligheter vi råkar anta under vår livstid, brukar vi verka vara små solida varelser, som strider mot varandra. Det här är jag, och allt annat är icke-jag. Alla andra är utanför mig, och här är jag. Alla tänker jag, jag, jag. Men när vi förnimmer sinnets natur, som är vår sanna natur, vår Buddhanatur, då ser vi att vi naturligtvis alla är fullständigt förenade med varandra. Himlen är inte en av himlar. Den är bara himlen och den är oändligt stor. Det är inte min himmel gentemot din himmel. Det är inte min Buddhanatur gentemot din Buddhanatur. Det är bara Buddhanaturen. Det är bara sinnet/medvetandet. Så vi är alla mycket intrikat förenade med varandra.

När vi inser detta, då inser vi också att precis som vi själva vill erfara vänlighet, respekt och kärlek från andra, så vill andra erfara detta från oss, eftersom andra är vi på en mycket djup nivå.

Buddhaskap består av en förening av visdom, medkänsla och kärlek. Enbart visdom räcker inte. När våra sinnen blir litet lugnare, litet mer fridsamma, litet klarare, då kan vi se saker och ting på ett klarare sätt, med mindre förvirring, med mindre självcentrering. Vi börjar se allting som det verkligen är. Och när vi gör detta, är något av det första vi blir medvetna om, andras lidande.

Tenzin Palmo utanför sin grotta (Ur "Grottan i snön")

Djuren och politiken

Det har sagts att ett mått på ett samhälles kvalitet är hur det behandlar djuren. I vårt land och i andra länder har djuren behandlats illa. Men nu börjar en insikt växa fram att djuren måste mötas med respekt och hänsyn. Detta kan man idag också se i de flesta svenska politiska partiers program. Förmodligen kommer de politiska kvernarna att mala långsamt, men ett nytänkande är på gång.

Nedanstående informationer är hämtade ur tidskriften Djurens Rätt!, som ges ut av Förbundet djurens rätt, Box 2005, 125 02 Älvsjö. Skribent i nr 2, 2002, är Roger Pettersson.

Moderaterna

I partiprogrammet sägs att människan är den enda varelse som kan ha rättigheter. Ordet *djur* nämns inte.

Kristdemokraterna

Djuren ska behandlas med respekt och omtanke. Vid djurhållning ska djurens hälsa främjas och hänsyn tas till djurens fysiologiska och beteendemässiga behov. Djurförsök ska endast få förekomma i yttersta undantagsfall. Långväga djurtransporter ska undvikas i största möjliga utsträckning. Strikta regler för hur djuren ska behandlas vid transport ska finnas. De vilda djuren ska alltid behandlas med hänsyn till sitt behov av ett naturligt liv.

Folkpartiet

Djurhållningen måste garantera djuren ett värdigt liv och en anständig död. Vid slakten ska man sträva efter så korta avstånd som möjligt mellan uppfödningssplats och slakteri, och i glesbygd även överväga att låta slaktaren komma till djuren istället för tvärtom. Även i samband med slakten måste kraven på renhet och god hygien samt god djuromsorg iakttas.

Centerpartiet

Människan har ett särskilt ansvar för andra varelser. Husdjur ska kunna leva så nära sina naturliga förhållanden som möjligt och inte orsakas onödigt lidande.

Socialdemokraterna

Jordbrukspolitiken ska utformas för att tillgodose kraven på en etisk djurhållning där djur får leva enligt naturliga betingelser och skyddas mot smärta och lidande.

Vänsterpartiet

Plåtsamma djurförsök måste avskaffas och ersättas av laboratoriebaserade tekniker. All djuruppfödning måste utgå från djurens naturliga beteenden. All djurhållning ska utgå från att djur är kännande varelser, som har rätt till ett gott liv.

Djurskyddslagen måste efterlevas så att djur ges utrymme för sitt naturliga beteende. Långa djurtransporter ska minimeras och strikta krav ställas på slakterinäringen. Djurförsök ska bara utföras när alternativ saknas och när de verkligen är berättigade. Pälsskaffer ska avskaffas, uppfödning av höns i burar ska förbjudas.

Miljöpartiet

Utifrån en solidaritet med djur kräver Miljöpartiet att moraliska hänsyn tas till djuren. Ett grundläggande skydd måste utsträckas till att omfatta alla varelser på jorden.

Som en följd av att en separat djurskyddsmyndighet nu införs vill Miljöpartiet ha en speciell djurskyddsminister. Alla djur som omfattas av djurskyddslagen ska hållas på ett sätt som ger dem möjlighet att bete sig naturligt.

Miljöpartiet vill också verka internationellt för att förhållandena för djuren förbättras. En FN-konferens och en FN-deklaration om djurens rättigheter är en grund för detta arbete och något som Miljöpartiet vill att Sverige ska verka för.

Under rubriken "Djurens rättigheter" går man igenom de områden där djur utnyttjas idag. Vi får veta hur Miljöpartiet ser på djuranvändningen inom livsmedelsproduktionen, genmanipulation, djurförsök, pälsskaffer, cirkusar, djurparker och jakt.

Miljöpartiet de gröna är det parti som har det i särklass mest ambitiösa programmet när det gäller djurpolitiken.

Slump eller skapelse?

Vilar universum ytterst på slumpprocesser eller finns en skaparkraft bakom allt?

Mats Molén är "geovetare" och ämneslärare i naturvetenskapliga ämnen. I boken *Vårt ursprung?* (XP Media 2000) vill han visa att världen kan ha blivit till så som Bibeln berättar och att Darwins utvecklingslära är falsk.

Han ställer frågan: *Skapelse eller evolution?* Och han kommer fram till att det inte rör sig om en evolution under miljarder år, då mer utvecklade livsformer har uppkommit ur mindre utvecklade genom slump, naturligt urval och naturens lagar, utan snarare att Gud har skapat allt för några tusen år sedan; det senare stämmer bäst med verkligheten.

Molén lägger fram en lång rad argument för sin uppfattning. Det mesta är dock omöjligt att bedöma utan specialistkunskaper.

Enligt min mening bör frågan ställas så: Finns en skapande intelligens bakom universum, bakom evolutionen, eller vilar allt ytterst på slumpprocesser? Man kan, litet rätt, formulera problemet så här: är universum en idiot eller inte? Mitt svar blir att evolutionen är intelligent styrd och att världsgrunden är *mental* – det senare är en idé som är välbekant inom filosofin: spiritualism (till skillnad från materialism).

Majoriteten av nutidens vetenskapare arbetar med utgångspunkten att ingen "gud" har skapat världen, skriver Molén, utan att det rör sig om naturliga processer och att det inte finns några syften i naturen. Nutidens naturvetenskapliga forskare har en materialistisk utgångspunkt och arbetar därmed inte förutsättningslöst.

Mats Molén understryker att den ve-

tenskapliga världsåskådningen inte är slutgiltig. Den förändras ständigt i och med nya upptäckter och insikter. Dagens vetenskapliga "sanningar" kan alltså komma att lämnas i morgon.

Det ligger utanför vetenskapens kompetensområde att avgöra om det finns en gud eller inte, menar Molén. Däremot kan vetenskapen ge antydningar i frågan. Och fakta, anser han, talar för att en skapare faktiskt finns. Han citerar flera skapelseetroende vetenskapsmän.

Molén skriver:

"Människor som tror på evolutionsteorin kallas ofta evolutionister. Den som tror att evolutionen är styrd av en gud kallas teistisk evolutionist. Det kan antingen vara den Gud som beskrivs i Bibeln eller någon annan gud. Många forskare tror att Gud skapade universum ur intet och en mängd fullt färdiga djur och växter ur livlös materia. Dessa kallas ofta skapelseetroende."

Inom dagens naturvetenskap betraktas evolutionen som ett faktum, skolelever "matas med evolutionistiska tankegångar". Slump och nödvändighet har åstadkommit den värld vi lever i, säger oss vetenskapen.

Men det finns vetenskapare som inte tveklöst godtar evolutionsläran som slutgiltig förklaring av världen. Molén nämner bland annat att 22 biologer från Britiska naturhistoriska museet i London 1981 skrev till Nature och reagerade mot att den ansedda tidskriften i en ledare framställt evolutionsteorin som ett faktum. Biologerna framhöll att det inte finns några absoluta bevis för evolutionsteorin, endast

överväldigande indicier. "Vi har ännu inget bättre alternativ, men evolutionsteorin skulle överges i morgon om en bättre teori kom fram."

Molén kommer också in på etiska konsekvenser av tron på en evolution, där naturligt urval har en avgörande betydelse.

"Darwin själv ansåg t ex att omsorg om handikappade, fattiga och sjuka var 'högeligen skadligt' för människosläktet. Därigenom skulle det naturliga urvalet hindras."

Molén framhåller att varken skapelse- eller evolutionsteorin kan bevisas vara sann. Men när man studerar naturen och finner strukturer som enligt naturlagarna inte uppkommer av sig själva ur livlös materia, bör detta definieras som skapat.

Han skriver att det finns två sätt enligt vilka en struktur eller ett föremål kan ha uppkommit – genom någon form av skapelse eller av sig självt. En skapelse förutsätter en skapare, medan det som uppkommit av sig självt har gjort det utan att någon skapare varit inblandad.

Jag håller inte riktigt med om den problembeskrivningen, utan tror att den skapande intelligensen och kraften kan vara en egenskap hos universum självt, hos världsgrunden, som är andlig, icke-materiell, tänkande.

Tycker man om begreppet Gud, kan man säga att Gud = universum och att Gud skapar världen i sig själv. Men jag tycker att man i detta sammanhang kan undvika Gudsbegreppet. Jag kan tänka: universum vill... Universum kanske inte alls har de människolika egenskaper som vi gärna till-

skriver Gud.

Molén nämner astronomen Fred Hoyles uttalande att sannolikheten för att livet skulle ha uppkommit av sig självt är ungefär så stor som sannolikheten att en tornado som sveper genom ett skrotupplag skulle tillverka en Boeing 747 av materialet som finns där. Och enligt Hoyles kollega Chandra Wickramasinghe är sannolikheten att livet skulle ha uppkommit av sig självt ungefär lika stor som chansen att i ett enda försök hitta ett speciellt sandkorn på en sandstrand.

Professor Dan Larhammar tycker inte om Fred Hoyles bild utan skriver i tidskriften Folkvett:

"Sannolikheten för hur liv har kunnat uppstå beräknades 1981 av astronomerna Hoyle och Wickramasinghe. De kom fram till att sannolikheten är lika liten som att en tornado som sveper genom ett skrotupplag skulle resultera i en flygfärdig Boeing 747. Denna vansinniga metafor spreds även i Svenska kyrkans *Lilla boken om kristen tro* härom året. Den enda slutsats som denna liknelse leder till är att varken dess upphovsmän eller de som sprider den har förstått vad liv är. Livsprocesser har som kärnpunkt en självkopiering av de molekyler som bär den genetiska informationen, dvs DNA och RNA. De första molekylerna som började kopieras (vare sig de uppstod på jorden eller möjligtvis kom hit från rymden) kan ha varit mycket enkla. Processen växte sedan gradvis i komplexitet och de molekyler som kopierades effektivast konkurrerade ut de långsammaste. Tornadon genom skrotupplaget är den rakt motsatta processen, hur något blir fixt och färdigt i ett enda steg, dvs snarast en analogi till skapelse.

Eftersom vi ännu idag inte vet exakt vilka de första självkopierande molekylerna var, hur de uppstod och hur de började kopieras är det fullständigt omöjligt att göra sannolikhetsberäkningar. Dock finns flera olika teorier som beskriver hur detta kan ha gått till, och vi vet att självkopierande molekyler i provrör snabbt kan anrikas utifrån enkla blandningar."

Dan Larhammars uppfattning delas av det stora flertalet naturvetare idag. Hoyles bild är kanske misslyckad. Men vad han velat säga är förstås att de livsformer vi ser inte kan ha uppkommit utan ett intelligent skapande.

Evolutionisternas resonemang vilar enligt Molén tungt på existensen av mutationer, dvs stora förändringar i arvsanlagen, som ibland leder till att nya och bättre ar-

ter uppstår. Han menar att mutationerna inte förklarar mycket, så komplicerat och ändamålsenligt som levande organismer är uppbyggda. Mutationer kan förklara variationer inom arterna men inte uppkomsten av nya urtyper (familjer/släkten).

Molén ställer frågan: finns det överhuvud taget något inom vetenskapen som stödjer tron att livet uppkommit av sig självt?

Molén tar upp "bombarderbaggar" för att visa hur intelligent livsformer är uppbyggda.

"Bombarderbaggar" är små skalbaggar som har fått sitt namn av att de har något som liknar en inbyggd kanon i bakändan av kroppen. Med 'kanonen' kan de avfira skott mot alla fiender som försöker äta upp dem. Detta sker i form av nära 100° C heta 'explosioner' som ger både rök och en liten smäll.

De strukturer som behövs för att en bombarderbagges kanon skall fungera är bl a kemikaliebehållare, 'explosionskammare' och en hel serie av muskler och nerver som används för sikte och kontroll. Två mycket lättreagerande och hälsovådliga kemikalier, väteperoxid och hydrokinon, förvaras i kemikaliebehållarna. Genom att blanda kemikalierna i rätta proportioner och sedan tillsätta enzymer, kan skalbaggar utlösa en explosion när det behövs. Om inte alla kemikalier finns närvarande blir det ingen explosion.

'Explosionskammaren' (en vestibul) är en yttre isolerad kemikaliebehållare med en öppning utåt. Ditt pressas hydrokinoner och väteperoxid och där tillsätts enzymer så att det sker explosioner. Det måste således finnas en muskel som kan pressa ut blandningen av hydrokinoner och väteperoxid till vestibulen. Skulle explosioner ske direkt i den inre behållaren skulle de ske kontinuerligt och omedelbart. Dessutom måste det finnas körtlar som tillverkar de rätta kemikalierna i rätta proportioner och ett nervsystem som gör att bombarderbaggen kan kontrollera och avgöra när en explosion behövs.

Ett enda misstag i en evolutionsprocess eller en ofullständigt uppbyggd kontrollmekanism för explosionerna skulle i värsta fall kunna leda till att bombarderbaggen sprängde sig själv i luften. Hur skulle alla kemikalier, enzymer, nerver, muskler mm av sig själva kunna kombineras så att allt samverkade till en finurligt konstruerad försvarsmekanism?"

Dan Larhammar vänder sig mot

Moléns resonemang:

"Tack vare kreationister är bombarderbaggar (Brachinus) numera vida berömda skalbaggar. Den egenskap som fascinerat kreationisterna är att skalbaggar när de känner sig hotade kan spruta ut en giftig vätska mot sina fiender. Vätskan innehåller väteperoxid och hydrokinon, och enligt kreationister är blandningen av dessa så explosiv att evolutionen omöjligt kan ha lett fram till de enzymer, nerver och muskler som behövs för att vid hot spruta ut blandningen av substanserna. Molén stämmer in i kören och föreslår att systemet skapats fixt och färdigt av en skapare.

I själva verket finns både väteperoxid och hydrokinon var för sig, med nödvändiga enzymer, hos många olika insekter. Dessutom är blandningen av komponenterna inte alls explosiv som kreationisterna påstår. Uppkomsten av kombinationen kan således mycket väl förklaras med evolutionära mekanismer."

Men Molén understryker att ateisterna inte kan förklara den *samordning* som finns hos bombarderbaggar.

Det finns i naturen en stor mängd livsformer som svårigen kan förklaras som följd av "evolutionära mekanismer". Det fordras något mer. Ja, man ser spåren av en intelligent avsikt överallt i naturen. Vi har varit inne på detta tidigare i Sökaren och kan återkomma till det. – Molén tar bland annat upp ögats komplicerade konstruktion, och Larhammar svarar i Folkvett och på VoF:s hemsida.

Även om jag inte kan komma till samma slutsats som Mats Molén, att fakta stöder Bibelns skapelseberättelse, menar jag att han har flera goda argument för tron på ett slags skapelse.

Mats Molén: *Vårt ursprung?* XP Media, Albatrossvägen 36, 136 66 Haninge. 08-741 26 01.

Föreningen Vetenskap och folkbildnings hemsida:
<http://www.physto.se/~vetfolk/molen>

Dan Larhammar är biolog, professor i molekylär cellbiologi i Uppsala, och ordförande i skeptikerföreningen Vetenskap och Folkbildning.

SM

Medvetet liv

Av Kerstin Stina Carlsson

Ett verkligt andligt liv är genomsyrat av ett tvingande sökande efter helhet.

JOAN CHITTISTER

Källa till denna artikel är en bok som heter *Illuminated Life* med undertiteln *Monastic Wisdom for Seekers of Light* (Visdom från klostren för sökare av ljuset). Den är skriven av Joan Chittister som tillhör en Benediktinerorden i Erie i USA. Hon har grundat och leder ett *Resource Center* kallat *Benetvision*, som vill förmedla genuin andlighet i vår tid. Joan Chittister har skrivit flera böcker som fått stor spridning i USA, t.ex. *Insight for the Ages*, *There Is A Season* och *A Passion for Life*. Mitt inköp av denna bok styrdes av en vacker utformning, ett mycket vackert omslag och undertiteln.

Författarens avsikt med boken är att göra oss mer medvetna om vad som är nödvändigt för att "vara i världen men inte av världen", och i stället för en "kvick fix" vill hon erbjuda en solid andlig riktning som har överlevt tidens prövning. Därför vill hon fästa vår uppmärksamhet på ett antal andliga kvaliteter som behöver odlas för att vi ska kunna leva ett kontemplativt men ändå fullt liv. Hon anser att ett verkligt andligt liv är genomsyrat av ett tvingande sökande efter helhet. Livets gåva, livets hemlighet är en upptäckt som måste göras inifrån och ut, från det vi tillför livet inifrån oss själva, inte från det vi samlar på oss eller konsumerar under den tid vi lever. Joan Chittister har valt ut 26 kvaliteter och bland dem kan nämnas medvetenhet, skönhet, ödmjukhet, vänlighet, gemenskap, ensamhet, förståelse och upplysning.

Upplysning enligt Joan Chittister

Eftersom det finns så många olika åsikter om vad andlig upplysning är, ser jag det som motiverat att här återge en del av hur Joan Chittister uppfattar detta begrepp. Innan hon kommer in på själva begreppet upplysning, påpekar hon hur viktigt det är för det andliga livet att komma ihåg att religion är ett hjälpmedel och inte ett mål. Om vi stannar på reglernas och lagarnas nivå, doktrinernas och dogmernas nivå, och kallar det för andligt liv, så har vi stannat långt borta från livets mening, kallelsen från det gudomliga och självets fullhet. Hon anser emellertid religionerna vara goda vägvisare på den andliga vägen.

Vad beträffar upplysning menar hon att det bl. a. är förmågan att se bortom det vi gör Gud till för att finna Gud. Vi gör religion till Gud och ser därför inte Gud där inte det finns någon religion, trots att godheten är tydligt närvarande även på de avlägsnaste platser och i de enklaste människor. Vi gör nationell

ära till Gud och ser därför inte Guds närvaro i andra nationer och speciellt inte i de nationer som inte är kristna. Vi gör personlig trygghet till Gud och ser därför inte Guds närvaro i livets dystra och ofructbara dimensioner. Vi gör vår egen hudfärg till Guds färg och ser därför inte Gud i dem som har ett annat utseende. Vi ger Gud ett genus och ser därför inte Guds ande överallt och i alla. Vi skiljer på ande och materia som om de vore två olika saker trots att kvantfysiken lärt oss att materia helt enkelt är kraftfält som förtätats genom andens energi. Med andra ord: vi är ett med Universum. Vi är inte separerade eller annorlunda än det. Vi är inte ovanför det. Vi är i det och var och en av oss och allting "badar" i den energi som är Gud. Att vara upplyst är att se bortom formerna till den Gud som uppehåller formerna.

Enligt Joan Chittister innebär upplysning också att se bortom de avbildningar och ikoner som personifierar en Gud som är alltför allomfattande för att kunna ha en av människor skapad form. Upplysning tar oss även bortom vår oförmåga att tänka i stort till en förmåga att se närvaron av Gud överallt, i var och en av oss och i universum. Det innebär också att veta att himlen inte "kommer". Himlen är här. Vi har helt enkelt inte förmått upptäcka det ännu, för precis som Kung Arthur sökte efter den heliga Graalen på fel ställen, så söker även vi på felaktiga platser, dyrkar felaktiga avbilder och fastnar för felaktiga föreställningar om Gud. Vi är alltid på väg någon annanstans, trots att platsen, den plats vi står på nu, var den nu än är, är platsen för vårt inträde i Gud. Det här är platsen för vår förening med det Liv som ger liv.

För att kunna påbörja detta inträde i Gud måste vi sluta upp med att uppfatta oss som separerade från Gud och i stället låta Gud tala till oss genom allt det som sipprar ut genom universum och in i våra porer.

Medvetenhet enligt Joan Chittister

Eftersom de 26 andliga kvaliteter som är uppmärksammade i boken är ordnade alfabetiskt kommer Awareness (medvetenhet) allra först. Den sorts medvetenhet som Joan Chittister avser med awareness är nära besläktad med begreppet uppmärksamhet, ett kärnbegrepp som väl inte kan ha undgått någon andlig sökare. Att lära sig att se det uppenbara är essensen i allt kontemplativt liv. Men ofta lägger vi inte ens märke till det som finns precis framför oss. Vi tar blommorna i rummet för självklara. Vi ser inte när det skymmer. Vi ser inte vår grannes inbjudande blick. Vi ser

bara oss själva och vår egen aktivitet och tappar bort vår omgivning. Joan Chittister uppmanar oss därför att se allt i livet som heligt. Vår omgivning lockar fram något ur oss. Det här trädet kan sätta igång känslorna inom oss. Det här arbetet väcker hopp inom oss. Faktum är att allt i livet talar till oss om något. Det är bara när vi lärt oss att fråga vad världen runt om oss har att säga oss just i detta ögonblick, som vi bidrar till våra själs växt.

En sådan medvetenhet sätter oss i kontakt med Universum. Den påverkar alla relationer och avslöjar den underliggande meningen vartenda ögonblick och vid alla tillfällen. Frågan är inte så mycket vad som pågår i rummet utan mera vad som händer med mig på grund av det som pågår. Vilken del av Gud ser jag här som jag inte kunde se på annat sätt?

Innan vi blir riktigt medvetna om den värld vi lever i är det omöjligt för oss att uppfatta mer än en sorts kontur av verkligheten, en sorts karikatyr av tiden. Det tar en livstid att verkligen förstå att Gud finns i det som är framför oss. Största delen av livet använder vi för att försöka se Gud i töcknet eller bakom molnet eller bortom mörkret. Det är när vi ser Gud i varandra, i Skapelsen, i ögonblicket, som den verkliga andliga resan börjar.

Allt i livet är avsett för att föra oss bortom vårt ytliga själv till vårt bättre själv, till det Yttersta Goda som är Gud. Men innan det kan hända måste vi leva medvetet. För allt som händer i livet måste vi fråga oss: Vad säger det här till mig om livet? Varför händer detta? När vi slutar upp med att se djupare på alla delar av våra liv, är våra själar redan döda. För att leva kontemplativt behöver vi alltså alltid ställa oss frågan: Vad vill Gud att vi ska lära oss av det här?

Moder Natur enligt Joan Chittister

På bokstaven N har Joan Chittister valt Naturen. Det tycker jag var ett mycket gott val därför att Naturen framstår för mig, liksom jag tror också för många andra, som en tänkbar plats för att uppleva Guds närvaro. Så här skriver hon: "För att lära känna Skaparen behöver man bara studera Skapelsen. Livets källa är Livet. Det självklara är nästan alltför enkelt att tro på. Allt liv innehåller Livets hemligheter." Mystikern Julian of Norwich sa: "I detta ekollon finns allt som

är." Mäster Eckhart sa: "Om jag tillbringade tillräcklig tid med en skalbagge, skulle jag aldrig behöva förbereda någon predikan därför att en enda skalbagge är alldeles fylld av Gud."

Joan Chittister menar vidare att genom sina försök att presentera Gud som en personlig Gud har vår västerländska religiösa tradition oavsiktligt reducerat Gud till en gestalt så isolerad och avskuren från naturen och annorlunda än vi själva, att det inte finns något av Gud i oss. Vi föreställer oss Gud som Universums stora ingenjör som skapade ande och materia, satte in dem i rymden och lämnade det ena för att tävla med det andra. Denna tradition lär också ut att anden förhållar allt medan materia fördärvar. När man tänker på det sättet blir naturen som om den vore Skapelsens illegitima barn.

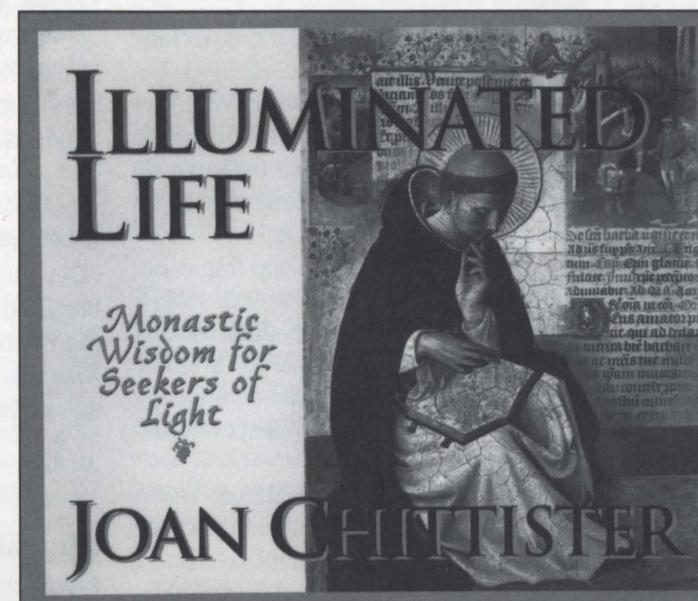
I en värld som gör åtskillnad mellan ande och natur existerar naturen bara för att vara en sorts scen för mänskliga aktiviteter, ett ymnighetshorn för människans tillfredsställelse, en vild värld över vilken människan gavs "herravälde" och där Gud till sist kunde uppnås genom att materien avskiljdes. På en sådan underlig vetenskaplig och andlig grund vilar rättfärdigandet av slaveriet, våldtäkten av jorden, det hänsynslösa utnyttjandet av djur för "forskning", rättfärdigandet av urskogarnas utarmning, förstörelsen av ozonlagret och förvandlandet av oceanerna till kloaker.

Det sista stycket i kapitlet om naturen talade alldeles speciellt till mig, eftersom jag som kattmatte tyckte mig åtminstone kunna uppfylla ett kriterium för att kunna kalla mig kontemplativ. Det lyder enligt följande:

"För att vara kontemplativ är det nödvändigt att vandra stilla genom naturen, att vara i samklang med livets rytm, att lära av tidens cykler, att lyssna på universums hjärtslag, att älska naturen, att skydda naturen och att i naturen upptäcka Guds

kraft och närvaro. För att vara kontemplativ är det nödvändigt att odla en växt, älska ett djur, gå i regnet och under ett liv, fyllt av pulserande årstider, deklarera sin medvetenhet om Gud."

Internet-adressen till Benetvision och Benedictine Sisters of Erie är www.eriebenedictines.org

Ur "Illuminated Life":

Den verkligt andliga personen vet att andlighet handlar om att leva ett fullt och inte ett tomt liv.

Allt vi har i livet är livet.

Saker gör inte livet till liv.

Religion handlar om ritual, om moral, om tanke-system, alla bra men alla ofullständiga. Andlighet handlar om att bli medveten om det heliga. (Det är med den medvetenheten som perspektiven kommer, som friden kommer. Det är med den medvetenheten som en person blir hel.)

Livet är inte en övning som man måste stå ut med. Det är ett mysterium att öppna.

Genesis

Tidskriften Genesis ges ut av Föreningen Genesis, som förespråkar en skapelsetro, grundad på Bibeln. En del av resonemangen där är värda att tas på allvar.

"En Skapare har designat världen", skriver gymnasieläraren Göran Schmidt. "Det finns ett syfte och en mening med tillvaron. Allt är uttänkt."

Genesisfolket menar att det är *Bibels Gud* som har skapat världsalltet. Den slutsatsen är dock inte tvingande. Man kan tro att det finns *en skapande intelligens* bakom universum – men det kan, som jag ofta hävdar, vara en intelligens som är *en egenskap hos världsgrunden*.

Många tror ju att det måste finnas något mer än materiella processer, även många i den vetenskapliga världen – till skillnad från ateisterna, som menar att grunden är materia och det andliga blott en biprodukt till materiella processer.

Schmidt skriver att det finns kristna som är övertygade om "de naturvetenskapliga modellerna"; dessa kan anse att Gud tände gnistan vid Big Bang och därefter använde sig av evolutionen som skapelsemetod. Men Schmidt invänder att evolution inom det vetenskapliga tänkandet är en helt materiell process. Han citerar ur en lärobok för gymnasiet: "Det är viktigt att inse att evolutionen inte förlöper efter någon plan. Det finns ingen osynlig hand som styr oss mot förutbestämda mål."

Det finns övertygande rationella argument för en skapelse, anser Göran Schmidt – och bättre sådana idag än någonsin tidigare.

Genuppsättningen hos ett virus, berättar han, består av ungefär 1000 informationsenheter, vilket motsvarar drygt en halv sida i en telefonkatalog. En vanlig tarmbakterie innehåller en genetisk informationsmängd motsvarande knappt tusen sidor i samma katalog. Och en cell från en människa har informationsenheter som motsvarar 10–14 hyllmeter med kataloger.

De som idag kritiserar tron på en darwinsk evolution (utan någon intelligent faktor inblandad) ställer frågan hur denna enorma mängd information har uppstått.

Schmidt skriver att allt tyder på att genetisk information är en företeelse som inte har sitt ursprung i uteslutande materiella processer. Det finns en intelligens bakom.

Genesis redaktör Erik Österlund skriver om den amerikanska *Intelligent Design*-rörelsen och *Discovery Institute* (www.discovery.org) som framhåller att fakta pekar på ett intelligent ursprung till livet. Men rörelsen "spekulerar inte då det gäller vem denne designer är".

Österlund tar också upp frågan hur det kan komma sig att blommor är vackra. Är det för att locka till sig pollinerande insekter? Knappast. Han påpekar att vi inte vet hur insekter upplever det som för oss är vackert. De går tydligen mest efter doften.

Skönhet hos växter, menar Österlund, har inget överlevnadsvärde. "Den finns för oss som kan uppfatta skönhet."

Ja, man undrar hur ateister förklarar blommornas skönhet. Blommorna kan ju inte själva ha gjort sig vackra, och de kan inte själva uppfatta sitt utseende. Man tror att skönheten, precis som Erik Österlund skriver, är till för oss som kan se den, alltså en följd av ett intelligent skapande.

SM

Genesis, PL 5062 B, 694 92 Hallsberg.
www.genesis.nu

Ur Djurens Rätt!

Tidningen Djurens Rätt! ges ut av Förbundet djurens rätt, som nu har funnits i 100 år, tidigare under namnet Nordiska Samfundet mot Plågsamma Djurförsök.

Här några citat:

Orsak och verkan

"Djur har en väldig massa rättigheter. Om vi inte tyckte det, skulle vi inte ha en djurskyddslagstiftning."

Sverre Sjölander, professor i zoologi.

Sagt i SVT:s Storförum om djurrätt.

Oroande utveckling

"Det enda som oroar mig är att allt fler börjar bli vegetarianer. Inte så att vi märker det i försäljningssiffror och omsättning. Men det är ju en trend i samhället, vilket kan skapa problem för mitt företag."

Ägare till köttaffär,

Dagens Industri 15/1 -02

Djurrätt viktig för ungdomar

Enligt en undersökning som Aftonbladet gjort bland gymnasieelever hamnar frågan om djurens rätt på sjätte plats på listan över viktiga frågor inför riksdagsvalet. Resultatet av undersökningen är föga förvånande. Engagemanget för djuren har under lång tid stärkts inom de yngre generationerna. /---/ Dagens ungdomar köper inte samhällssystem där djuren automatiskt ställs utanför.

Djurens Rätt!, Box 2005, 125 02 Älvsjö

Kultur

Vad är egentligen KULTUR?

Norstedts uppslagsbok:

"Kultur (av lat), odling; renodling; andlig odling, förädling, förfining, bildning."

Bonniers lilla uppslagsbok:

"Kultur betyder egentligen 'odling' och används i skiftande betydelser: uppodling och brukande av jord; renodling av bakterier; det sätt på vilket människor lever och verkar i ett visst område under en viss tid (härav kulturhistoria); konst (inkl. litteratur.

musik etc.) vetenskap, religion o.d. ('andlig kultur')."

När man tar del av tidningars kultursidor och TV:s kulturprogram, ser man att det framför allt är *fantasier* av olika slag, som romaner och poesi, teater, balett, måleri och musik som räknas som kultur.

Men för många ligger nog det där i kulturens periferi, medan det centrala är frågor som rör livsåskådning, livsstil, livskunskap, etik (även djuretik) och livets mening.

Vingar på webben

www.parc.org heter en ny svensk websajt. Den är hemsida för en organisation med namnet PARCS – Paranormal Research Center of Sweden.

Gruppen presenterar sig så här:

* PARCS är en obunden sammanlutning av fristående forskare.

* PARCS inriktning är att med okonventionella metoder studera vad som generellt brukar kallas paranormala fenomen.

* PARCS övergripande mål är att ta fram elektronisk utrustning för mätning av s.k. paranormala fenomen.

* PARCS har hittills undersökt *kraftplatser*; fenomen kring *healing* och klärvoajant iakttaga *vingar*.

Gruppen ägnar sig alltså inte direkt åt de vanliga objekten för parapsykologisk forskning som telepati, klärvoajans osv, utan mer åt fenomen som har samband med de kraftfält som antas finnas omkring levande varelser och i naturen. Man vill utveckla metoder att mäta och registrera dessa fenomen.

Initiativtagare till PARCS är Mikael Kvist, författare till flera böcker. Senast anmälde jag hans bok om "knytt" i Sökaren 5/2001.

De fenomen som PARCS vill studera är ju högst omstridda. Det är sympatiskt att man försöker systematisera och verifiera dessa iakttagelser.

Läsarna inbjuds att medverka med diskussion och information. Sidorna är upplagda snyggt och överskådligt. Sajten blir säkert värd att återkomma till framöver, allt eftersom innehållet utökas.

Nils-Olof Jacobson

Skapelse eller evolution i USA-skolor

I det amerikanska skolväsendet har kreationismen en stark ställning. Många kristna kräver att en skapelsetro, grundad på Bibeln, skall läras ut i skolorna.

I den amerikanska tidskriften *Skeptical Inquirer*, november/december 2001, tar en professor i biologi, Randy Moore, upp detta.

Moore skriver att de flesta amerikaner avvisar "det faktum" att människan har utvecklats från tidigare djurarter. Och nästan hälften av amerikanerna tror, enligt opinionsundersökningar, att människan har skapats i sin nuvarande form för 10 000 år

sedan.

68 procent av amerikanerna anser att kreationism borde läras ut i skolorna vid sidan av evolutionsläran – och nästan 40 procent har uppfattningen att kreationism skulle läras ut i skolorna *i stället för* evolutionsläran.

Ungefär hälften av befolkningen i USA anser att evolutionen inte är vetenskapligt bevisad.

Åtskilliga biologilärare är kreationister. Andra vill ogärna ta upp evolutionsläran i sin undervisning, eftersom det finns starka kristna påtryckargrupper som kräver att en skapelse på biblisk grund skall läras ut.

Moore talar om evolution kontra skapelse enligt Bibeln. Tydligen är det de åsikterna som står mot varandra i USA. Ett alternativ är *en intelligent styrd evolution*, där intelligensen och den skapande kraften finns som egenskaper hos universum, i världsgrunden, som i så fall är icke-materiell, andlig.

Placebo

Forskare har gett en spruta med saltlösning till försökspersoner, som trodde att de fick en nytt smärtstillande medel. Fastän behandlingen borde varit verkningslös, upplevde patienterna smärtlindring på samma sätt som de som fick den nya medicinen. Effekten bekräftades med hjälp av PET-kamera, som filmar hjärnan under ett experiment. Reaktionerna i hjärnan var likartade vare sig försökspersonerna ovetande hade fått saltlösning eller det smärtstillande preparatet.

Socialantropolog Lisbeth Sachs berättar om detta i en artikel om placeboeffekter i SvD. Hennes källa är tidskriften *Science*.

Vår källa är Hälso-info (10 april) som ges ut av Hälsofrämjandet i Stockholm, Fjällgatan 23 A, 116 28 Stockholm.

Det är sedan länge känt att placebo kan ha god effekt som medicin. Det rör sig alltså om själens inverkan på kroppen: *mind over matter*. Patienten måste *tro* på medicinen, och den tron kommer från läkarens auktoritet. Placebo har ingen kemiskt verkande substans.

Det är bra att veta att själen påverkar kroppen. En positiv inställning av medvetandet kan betyda mycket för hälsan.

Det finns inga kvackare!

Om man anknuter till föregående notis, skulle man tillspetsat kunna säga: "Det finns inga kvacksalvare!". Snart sagt vilken metod som helst kan verka positivt, om patienten tror på den. Det är då okej med sockerpiller och vad annat som helst. Kanske är det så som helbräddagörelser verkar.

Inom alternativ medicin finns en metod med visualisering: patienten föreställer sig i tydliga, intensiva inre bilder att exempelvis cancer går tillbaka. Positiva resultat rapporteras.

Nya idéer accepteras inte

"Vetenskapshistorien är full av berömda forskare, alltifrån Galileo och Kopernikus till Einstein och Alfred Wegener (kontinentaldriftens fader) som inför en konservativ och oförstående omgivning hävdar nya och banbrytande idéer och med tiden fått rätt, ibland inte förrän efter din död." Detta skriver i tidskriften Folkvett geologiprofessor Åke Johansson i en polemik med Mats Molén.

Åke Johansson kommenterar att korrektheten hos en vetenskaplig hypotes inte bestäms av hur ny och annorlunda den är, lika lite som den bestäms av hur etablerad den är och hur stort stöd den har bland forskarmajoriteten. "Endast genom att jämföra den med våra observationer av verkligheten omkring oss kan vi avgöra vilken modell som bäst synes stämma med fakta. Man bör komma ihåg att för varje berömd nydanare inom vetenskapen går det säkert minst lika många nytänkare vars idéer visat sig vara felaktiga."

Det är bra att vara öppen för nya idéer, skriver Åke Johansson, men tillägger att det också är klokt med en viss sund skepticism inför obevisade påståenden och djärva teorier.

Detta låter sig sägas, men det är viktigt att observera att forskare som nått fram till något radikalt annorlunda, brukar stöta på kraftigt motstånd från etablissemang. Bland de idag avvisade torde finnas åtskilliga som upptäckt sanningar, vilka med tiden kommer att erkännas – såsom parapsykologer, som i verkligheten redan bevisat psi-fenomenens existens, och UFO-forskare, som visat att UFO-fenomenet bör tas på allvar, och även tänkare som med övertygande resonemang klargjort att universum har en intelligent planering.

Se eleverna!

"Det har varit min önskan att du som lärare ska känna igen dig, att du ska kunna hitta kraft och energi. Att du ska kunna se hur mycket kärlek och mod som finns mellan oss människor."

Citatet är ur förordet till *Betydelsefulla lärare* av frilansskribenten Catherina Ronsten (Förlagshuset Gothia). Hennes efterlysning av berättelser om lärare som betytt något för sina elever resulterade i mängder av brev och telefonsamtal. Till slut blev det en bok med 90 korta berättelser och 16 längre.

Dagens debatt om skolan fokuserar ofta på kriser, brister och problem, därför känns boken extra viktig och uppfriskande. Att lyfta fram de positiva och ibland livsavgörande skolahändelserna på detta sätt är en välgärning. Några väl valda ord som en lärare fällt kan bli vägledande för en annan människas hela fortsatta liv. Många vittnar om hur deras självförtroende växte när de blev bekräftade och sedda. En del kom från hem där det inte var vanligt att satsa på studier och de berättar om lärarens stöd och uppmuntran. Ovanligt många av eleverna har senare blivit politiker, forskare och konstnärer. Skådespelaren Eva Rydberg berättar entusiastiskt om sin klassföreståndare Ulla Gunnarsson som såg elevernas olikheter och fick dem att ta vara på de gåvor de hade.

"Betydelsefulla lärare" har alla förutsättningar att fungera som en vitamininjektion för dagens ofta trötta lärare. Inte minst kan den vara ett stöd för blivande lärare, som kanske börjat känna tvekan inför sitt yrkes-

val. Även för alla lärare som idag är sjukskrivna och utbrända kan boken bli till en hyllning.

Bokens undertitel lyder: En samling berättelser om lust och växtkraft. Att vara lärare är att vara lite trädgårdsmästare, lite skådespelare, lite trollkonstnär men mest av allt medmänniska. Att vara lärare är att ständigt ge, men också att ständigt få ny energi, kunskap och erfarenhet. Visst är boken speciellt riktad till lärare, men jag vill rekommendera den till envar. Många igenkännande stunder och skolminnen kommer att dyka upp. Besök gärna också Catherina Ronstens hemsida: www.betydelsefulla.nu!

5 p.

Eva Jagrell

Vise Tolle

Lev livet fullt ut i praktiken – meditationer, övningar och principer för ett friskt liv. Författare: Eckhart Tolle. Översättare från engelska: Cecilia Lyckow Bäckman. Förlag: Energica 2002.

Man känner hos Eckhart Tolle igen grundtankar i den berömda indiska Vedantafilosofin. Ditt egentliga jag är inte dina tankar och känslor, din personlighet, utan något annat, som är botten i dig och i allt annat. Detta kallar Tolle Varandet, och det är det innersta, osynliga och oförstörbara väsendet i allting.

Upplysning är enligt Tolle att inse "vårt naturliga tillstånd av enhet med Varandet. Det är ett tillstånd då du känner samhörigheten med något omätligt och oförstörbart – något som, paradoxalt nog, är din in-

nersta kärna och ändå så mycket större än du. Det är att finna din egen sanna natur, bortom namn och form. Oförmågan att känna den här samhörigheten ger upphov till illusionen att vi är separerade från allt annat..."

Detta är stora tankar, och de är Eckhart Tolles tankegrund och utgångspunkt. På den grunden ger han läsaren en hel del livsråd, text om hur man skall förhålla sig till sjukdom och smärta.

Tolle skriver bl a om livets helighet och mysterium och en djup kärlek och vördnad för allt som finns. De tankarna känner vi igen från den bästa new age-filosofin. Så Tolle är nog en riktig new ageare!

Att leva i nuet är Tolles praktiska metod. "Inse på djupet att nuet är allt vi har. Gör nuet till det viktigaste i livet." Han säger också att "det innevarande ögonblicket är själva nyckeln till frihet".

Jag tycker att Eckhart Tolle är en fin tänkare och hoppas att han får stort inflytande.

Det är förvisso inte "kristendom" han predikar, utan snarare "hinduism", men det är betydande tankar av en art som saknas i den kristna tron. Jag tror att de kommer att omfattas av allt fler västerlänningar. I avkristningens tid blir vi allt mer hinduiserade... Och det är bra. Vedantatankarna – i botten av vårt väsen är vi alla identiska – kan också utgöra grunden för en etik av större mått än den kristna.

5 p

SM

Med denna frid kommer också insikten – inte på den intellektuella nivån utan djupt inifrån din varelse – att du är oförstörbar, odödlig. Det är inte en trosuppfattning. Det är en absolut sanning som inte kräver några yttre bevis från sekundära källor.

Eckhart Tolle

Att utveckla kärleken

Pär Wahlström har år 2001 på förlaget Evia (www.evia.nu) gett ut boken *Din kärleksfulla själ*, 157 sidor. Omslaget är ett vackert havsfoto; det finns inga upplysningar om författaren eller hans avsikt med boken.

Texten anges vara ett samtal mellan Pär vanliga medvetande och hans "högre jag". Det beskriver sig som en aspekt av honom själv som besitter hans totala insikt och livsvisdom, insamlad under många inkarnationer. Inget sägs om hur samtalet går till. Resultatet presenteras i dialogform.

Temat i samtalet är att utveckla kärleken och lära sig lyssna till sin kärleksfulla själ. Pär frågar och det högre jaget svarar. Stilen är enkel och lättläst. Livsfilosofiska och religiösa frågor dominerar, bland annat om tolkning av åtskilliga bibelställen.

Boken avslutas med fjorton meditationer, över material som det högre jaget ger i form av "tänkvärda ord på vägen" och "positiva bejakanden och affirmationer".

Läsarens behållning av en bok som denna kommer ju att variera beroende på var man befinner sig i sitt kärleksliv. Pär hoppas och önskar i förordet "att det du nu ska läsa kommer utmynna i ett mer fullbordat kärleksförhållande till dig själv och till allt annat levande omkring dig och samtidigt väcka ditt medvetande om den enorma kraft av gudomlig kärlek som du bär med dig i din själ".

Nils-Olof Jacobson

Healingbok som berör

Ulrika Roos har skrivit och själv utgivit en självbiografisk berättelse vid namn *Käraste syster*. I denna bok får läsaren följa Ulrika från hennes barndom fram till det liv hon lever idag. Det är en bok som omedelbart fascinerar och ger mersmak.

Trots att berättelsen innehåller mycket tragik och svårigheter, beskriver Ulrika Roos dessa händelser utan att sentimentalisera eller beklaga sig. Tonen är rak och rättfram. Hennes berättelse ger ett starkt och ärligt intryck. Hon är varken rädd för att lämna ut sig själv eller för att erkänna sina egna brister. Stilen känns därför mogen och är fylld av värme.

Boken har flera teman och budskap. Det grundläggande temat i boken är Ulrikas sökande efter andlighet och hur hon finner sina guider i andevärlden vilka blir hennes främsta hjälpare när hon börjar arbeta med healing.

Redan som barn fick hon veta att hon "hade kraft" i sina händer, men det tog många år innan hon vågade lita på sig själv och sin förmåga. Boken är skriven i en mycket positiv anda och Ulrika ser sin långa och tidvis svåra väg till andlighet och insikt om sin healingförmåga som någonting gott och viktigt för sin utveckling.

Detta är också ett av hennes viktigaste budskap, att vi alla kan förändras och uppleva healing, även om allting känns tungt och svårt i våra liv.

För den som själv arbetar med healing, kan boken vara extra intressant, då det finns redovisat en del olika "fall", vilka Ulrika har arbetat med och hjälpt till ett bättre liv.

"Käraste syster" är en mycket varm, optimistisk och inspirerande bok, skriven mot en spiritualistisk trobakgrund. Den tar upp allvarliga händelser ur Ulrikas liv och avslutningsvis får vi följa hennes nära vän, Nanna, "som var Ulrikas syster i ett tidigare liv", under hennes sista tid, innan hon avled av cancer.

Boken talar om att döden inte alltid behöver kännas så tung, utan enligt Ulrikas tro kommer vi att träffa dem vi älskat återigen i ett annat liv. Ulrika berättar även att hon ofta får råd av sina guider och att hon med deras hjälp bland annat har fått kunskap om vad som hänt henne och hennes vänner under tidigare liv.

Det är en suggestiv berättelse som Ulrika Roos har skrivit, och därför känns den alldeles för kort. Boken skulle ha kunnat vara mycket mera utförlig och längre. Jag tror att den hade vunnit på detta. Författaren väcker en nyfikenhet hos mig som läsare och efter att jag avslutat läsningen känner jag att jag skulle vilja veta litet mera om Ulrika, hennes guider, hennes healingarbete och om hennes vän Nanna. De frågor som dykt upp inom mig har inte alltid fått sina svar.

Under de timmar som jag tillbringat i bokens sällskap, har jag känt mig glad och varm om hjärtat. När jag lämnar boken, känns det som om jag just haft ett långt och givande samtal med en god och klok vän. Detta är en bok som, trots sitt bitvis tunga och allvarliga innehåll, lyser upp och sprider värme.

Kontaktadress:

ulrikaroos@hotmail.com

Helena Bengtsson

Kumbel Kumbell på svenska

Den danske författaren m.m. Piet Hein blev mycket känd för sina gruk, underfundiga små dikter med tänkvärt, intelligent innehåll. De publicerades under pseudonymen Kumbel Kumbell.

Det går utmärkt för en svensk att avnjuta Kumbel Kumbell på danska. Ändå har nu utgetts en översättning av ett urval *Gruk på svenska*. Förlaget heter Corona (Box 5, 201 20 Malmö). Att översätta Piet Heins kortdikter till god lyrisk svenska är vanskligt. På grund av likheterna mellan danska och svenska har översättaren, som ej nämns uttryckligt vid namn, tagit sig vissa språkliga friheter, som man ibland kan sätta frågetecken för. Men mycket är god läsning.

VÅRUNDER

Man talar om naturens gång, men går den helt sin egen gång?

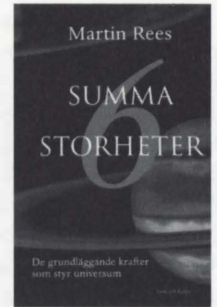
Att mulljord blir till gula krokus, det är det rena hokus-pokus.

DEN SOM ALDRIG Personlig fråga

Den som aldrig lever nu, lever aldrig. Vad gör du?

3 p

SM

Det fantastiska universum

Summa sex storheter. De grundläggande krafter som styr universum. Författare: Martin Rees. Översättning: Hans-Uno Bengtsson. Förlag: Natur och Kultur.

Detta är en fascinerande bok, skriven av en professor i teoretisk astrofysik vid universitetet i Cambridge.

Med den tekniska utvecklingen av allt större och mer funktionella teleskop, kopplade till allt starkare datorer, har det blivit möjligt att samla in allt fler uppgifter om universum.

Vår galax Vintergatan innehåller över hundra miljarder solar, de flesta med planetsystem runt sig. Alla galaxer är platta och i mitten finns ett gigantiskt svart hål på sex miljoner kilometers radie, vilket småningom suger upp alla stjärnorna. Dessutom finns det miljarder, sannolikt miljarder, atomstora svarta hål utspridda i varje galax. Galaxerna bildar en platt galaxhop, vilka i sin tur är del i en platt superhop. Hierarkin upphör nog inte med det.

Någon plats för en gud ser Rees inte i dessa förmodligen oändligt många solsystem. Det skulle också enligt Rees vara förvånande om liv inte uppstått och försvunnit på hur många ställen som helst i universum. Enligt astronomiprofessorn är det underliga inte att det finns materia i olika former och grader utan att det tycks finnas tomrum. Men tomrummets existens kan vara skenbar och helt avhängig våra primitiva instrument, vilka inte tillåter oss att registrera allt som

5 poäng = utmärkt, 4 p = riktigt bra, 3 p = godkänd, 2 p = mindre bra, 1 p = usel

finns.

Astronomin som vetenskap utvecklas nu för tiden snabbare än någonsin tidigare. Rees fascinerande redogörelse ger oss senaste nytt och är utmärkt läsning även för lekmän. Bengtssons översättning är mästerlig, men det märks att han mot slutet blivit trött eller hetsad, eftersom en del onödiga fel och mindre bra formuleringar insmugit sig.

5 p

Rolf Ejvegård

Idelisten Boström

Den förnuftiga viljans etik. Av Christopher Jacob Boström. Nedskrivning: Gustaf Klingberg och Joachim Siöcrona. Förlag: Hilaritas.

Professor Boström (1797–1866), Nordens Platon kallad, är förmodligen Sveriges genom tiderna mest kända filosof. 1861 föreläste han i Uppsala om sedelära eller etik, en del av den praktiska filosofin. Med utgångspunkt i sin idealistiska världsuppfattning, alltså åsikten att alltings innersta väsen är av andlig natur, vederlägger han hela empirismen, byggd på materialism och determinism. Viljans frihet är en av hörnstenarna i hans tankesystem. Introspektionen var en av hans viktigaste metoder.

Boströms kritik drabbade även vårtids så omhuldade utilism. Han ansåg det omöjligt att "egennyttan som motiv övergår till det allmänna bästa såsom motiv". Han uttrycker sig kortfattat, men för honom var det absurt att en gott samhälle med trivsel för alla skulle kunna uppstå då envar först och främst strävar efter egen tillfredsställelse och försöker uppfylla egna behov och önskningsar. I stället förespråkade han plikten som handlingsmotiv och gick därmed snarast i Kants fotspår.

Uppmärksamhet väckte uppsalafilosofens syn på himmel och helvete. Han menade nämligen att det omöjliga kan finnas ett "satans rike" som motpol till paradiset. Det finns

när allt kommer omkring inte någon substans i teorierna om helvetet. De bygger bara på "mytbildningar, där fantasin har fritt spelrum". Vissa konstnärer har ju tyckt det vara fascinerande att framställa olika slags tortyrsituationer och präster fann det effektivt att skrämma församlingsborna med så hemiska helvetsskildringar som möjligt.

En av åhörarna var Gustaf Klingberg, som 1916 lät utgiva sina föreläsninganteckningar, vilka nu i urval publiceras av Joachim Siöcrona. Det vi i dag har bevarat av Aristoteles är föreläsninganteckningar och detsamma gäller merparten av Wittgensteins produktion. Boström ingår alltså i en elevinspirerad tradition och har ej skrivit föreliggande text, men den återger utan tvekan hans tankar i en kortfattad, lapidariskt betonad och inte alltid lättförståelig form. Boken kan mycket väl tjäna som introduktion till Boströms filosofi, men läsaren bör ha god kännedom om filosofihistorien, eftersom läsaren (åhöraren) förutsätts ha ganska ingående kunskaper om drygt trettioåttio år sedan Kant och Fichte.

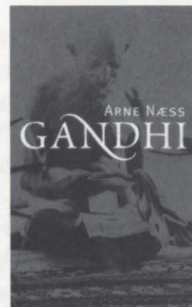
4 p

Rolf Ejvegård

Idolen Gandhi

Gandhi. Författare: Arne Näss, Översättning: Mona Karlsson. Förlag: Natur och Kultur.

Arne Näss (född 1912) är en av Norges främsta filosofer någonsin och bland annat känd miljökampe. Vid Alta-demonstrationerna 1981, som var ett försök att förhindra byggandet av en stor damm i Finnmarken, kedjade Näss fast sig vid ett granitblock. 600 poliser sattes in och lyfte bort miljöaktivisterna. Näss ville få fängelse för sin aktion. Uppenbarligen var de norska myndigheterna så förståndiga att de inte ville ge demonstranterna någon extrareklam.

Näss' förebild är mahatma Gandhi (1869-1948) som med ick-våldsmetoder först stred mot apartheidsystemet i Sydafrika och sedan för ett självständigt Indien. Han mördades på ett politiskt möte.

Näss har nästan hela sitt vuxna liv beundrat Gandhi och kallar sig gandhist. Det kan sålunda sägas vara naturligt att han skrivit en bok om sin idol. Tidpunkten, menar Näss, är i hög grad aktuell med tanke på händelserna i Kosovo. Har "Gandhis idé om, ett 'konstruktivt program' tagits på allvar" där? Nej svarar han själv och tillägger: Om vi kan hjälpa människorna i Kosovo och minska våldet, så står jag till tjänst.

Detta är ädelt men det finns knappast något en gandhist kan göra där. Landet behöver (liksom Indien) självständighet och serberna måste flytta ut ur Kosovo. Annars kan det ta en mansålder eller mer innan det finns förutsättningar för stävandet av våldet.

Jag är litet besviken på denna bok. Näss visar inte den analytiska skärpa man annars är van att finna i hans publikationer. Det kanske beror på att Gandhis antivåldslära inte fört med sig några påtagliga resultat i de exempel Näss tar upp: inte i apartheidens Sydafrika då Gandhi bodde där, inte i Indien under Gandhis levnad, inte i Norge under andra världskriget, inte i dagens Tibet, och inte heller i Altaområdet, där Näss själv deltog.

Det är svårt att se vad boken egentligen mynnar ut i och jag är inte heller helt nöjd med översättningen.

3 p

Rolf Ejvegård

Uppslagsbok på nätet

Gunnar Söderberg i Oxelösund har sammanställt en *Guide om självkännedom och hälsa*, som endast finns på Internet: www.gunnarshalsoguide.info.

Guiden ligger i en pdf-fil och kan laddas hem till den egna datorn. Man kan också skriva ut texten, som är på 99 sidor, med en skrivare.

Kostnaden är "minst 49 kronor", som man betalar i efterskott.

Man kan inte få texten utskrivnen och hemsänd med posten.

Som en grund i sin livssyn har Söderberg bl a Pythagoras i den svenske författaren Henry T. Laurencys (Henrik von Zeipel) beskrivning samt kanaliserade budskap.

Gunnar Söderberg beskriver sin bok så här:

"Guiden ger en helhets-syn på grunderna för självkännedom och hälsa, vägarna dit via olika behandlingsmetoder samt var man kan finna vägledning och hjälp i sin utveckling."

Innehållsförteckning och register finns.

"Allt möjligt" för hälsa och personlig utveckling från de alternativa metodernas och nytänkandets värld, beskrivs kortfattat och välvilligt, såsom levade föda, dansterapi, numerologi, astrologi, grafologi, drömtolkning, floating, antroposofisk medicin, kristallterapi, olika meditationsmetoder och homeopati. Några böcker rekommenderas, bland andra "Klara svar från andevärlden" av makarna Hahn, "Livets hjul" av Kübler-Ross och "Profeten" av Kahlil Gibran.

Det bästa med guiden är postadresserna, telefonnumren, faxnumren och www-adresserna till en stor mängd centra, organisationer, föreningar, skolor, bokförlag, bokklubbar, tidskrifter m. m., som säkert kan vara till hjälp för hälso- och visdomssökare.

SM

Man bör vara kritisk

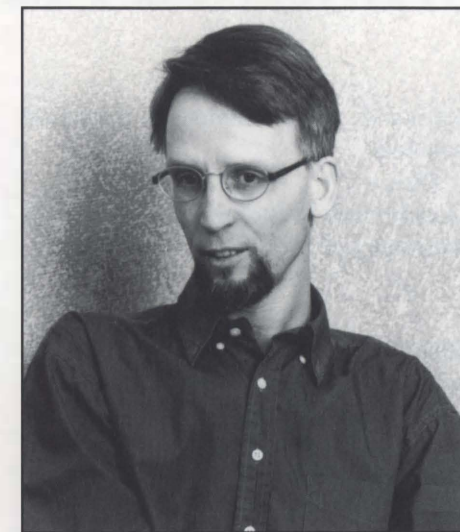
Erland Lagerroth menar – Sökaren nr 2, 2002 – att slagruta och jordstrålning är bevisade fenomen, och han nämner att slagrutans svänger i händerna på honom utan att han gör något. Ja, nog kan den svänga, men varför? Är det självsuggestion eller finns det någon yttre påverkan? Om man säger att slagrutan är ett bevisat fenomen, då menar jag att man anser att det inte bara rör sig om självsuggestion. Att den svänger är inget att diskutera – det kan alla se. Frågan är varför. Skeptikerna menar att det är självsuggestion. Ytterst lite forskning av kvalitet finns publicerad i vetenskapliga tidskrifter om detta fenomen, och det är det jag utgår ifrån. Den mest omfattande undersökning av slagrutan, som jag läst om, gjordes i Tyskland i slutet av 80-talet.

Att många enskilda personer varit med om märkliga utslag, funnit samband och är helt övertygade om att slagrutan avslöjar vatten, mineraler, curry- och hartmannkryss känner jag väl till, men det är en subjektiv visshet. För objektiv säkerhet krävs dubbelblinda försök. Ur den synpunkten är slagrute fenomenet långt ifrån bevisat. Och jordstrålning är ännu mindre objektivt belagd. Många tror på detta fenomen, men samhället struntar tyvärr i att få det granskat.

Lagerroth förstår inte min strikta inställning i bevisfrågan och min "självplågande defaultism". Jag har en strikt inställning, eftersom ledande forskare har att följa de krav som de möter som forskare, och det är den bilden jag för vidare. Om de valt rätt eller fel väg, kan jag inte bedöma. Det finns naturligtvis de som menar att forskarna går helt fel väg, men det är den väg man valt, ett ganska tråkigt vetenskapligt arbete för att uppnå statistisk signifikans i strikt genomförda experiment. Jag är inte själv forskarutbildad, men har följt forskningen på nära håll i 20 år och observerat vilka vetenskapliga krav som ställs.

Lagerroth åberopar Dean Radins stora bok *The conscious universe*. Ja, jag tyckte också att den var inspirerande. Men jag har sedan den utkom hört från flera forskare, bl a Jan Dalkvist vid Stockholms Universitet, att Radin drar alltför långtgående slutsatser.

Det finns fenomen som är besvärliga att undersöka med dagens vetenskapliga experimentella metoder. De parapsykologiska fenomenen kan räknas till dem. Men även om fenomenen är svåra att studera, tex för att de är mycket spontana och därför svårångade, så har man kommit en bit på

Ordföranden i Sällskapet för parapsykologisk forskning, Göran Brusewitz
Foto: Anton Svedberg

väg, funnit vissa sannolika eller möjliga samband.

Jag kan förstå att Lagerroth blir förvånad över att jag hänvisar till Dan Larhammar, som är ordförande för "skeptiker-

na" i Sverige. Jag uppskattar att Larhammar vill studera bl a de paranormala fenomenen kritiskt och avslöja dålig forskning, två målsättningar jag ställer upp på. Därför är jag också medlem hos "dem". Men jag stegrar mig inför många påståenden och slutsatser hos Larhammar. Jag håller med Lagerroth om att det finns skäl att ställa sig skeptisk till flera påståenden av Larhammar. Han verkar inte vara väl insatt i den forskning han ibland kommenterar. Tex påstod han i föredrag för oss i SPF i höstas (2001) att underlaget för reinkarnationsidéen är vandringssånger. Om man har den tron, då har man en hel del att sätta sig in i. Men även om jag ställer mig tveksam till många av Larhammars påståenden och slutsatser, tycker jag att Susanna Ehdin inte på ett bra sätt besvarar hans kritik mot henne i Läkartidningen. Det man påstår ska man kunna förklara och belägga, och det verkar inte Ehdin kunna göra.

Men jag tror att Lagerroth och jag delar ganska många uppfattningar.

Göran Brusewitz

Hälsan högprioriterad på miljöpartiets kongress

Miljöpartiet har nyligen haft kongress. Det blev stort gehör för hälsofrågorna på kongressen. En motion om att ge dessa frågor högsta prioritet bifölls med acklamation.

I motionen, som beskriver en hälsopolitik med en helhetssyn på människan och sätter alternativmedicinen i fokus, står det bland annat att det behövs en annorlunda hälso- och sjukvårdspolitik än idag. En politik som i första hand – i stället för att fokusera på det fysiska, symtom och sjukdomar – arbetar med det friska hos människan. Detta genom en verksamhet som främst är förebyggande, använder helhetsperspektivet ande, själ och kropp samt bejakar den icke-konventionella eller så kallade komplementära medicinen och människornas eget engagemang för sin hälsa.

Motionen fick också snabbt genomslag när partiets valmanifest behandlades. Såväl inledningen om politiken i stort som de olika punkterna för ett grönare Sverige fick en tydligare hälsoprofil. Dessutom antog kongressen ett längre uttalande om en kraftfull satsning på åtgärder för en bättre

folkhälsa.

Även det andliga perspektivet fick stor uppmärksamhet på kongressen. Förutom att frågan fanns med i motionen gjordes ett yrkande om att andlighet och kärlek skulle finnas med i valmanifestets inledning. Efter en längre diskussion föll förslaget men stöddes av många. Ett mer förberett förslag kunde mycket väl ha gått igenom.

Gunnar Söderberg

www.martinus.nu

Uppgifter om aktuella kurser, föredrag etc.

Begär program:

Stiftelsen Martinus Institut i Sverige, Fjällgatan 23 A, 116 28 STOCKHOLM
Telefonvarare: 08-766 08 69,
Fax 08-766 08 66

Darwinismen i kris

Att tala om syfte är i biologernas ögon den yttersta vetenskapliga synden. Den motvilja som biologer känner mot tanken att det kan finnas syfte bakom de biologiska formerna är en motvilja mot idén att det kan finnas ett samband mellan den biologiska världen och en intelligens högre än vår egen.

Sir Fred Hoyle
och *Chandra Wickramasinghe*
Evolution from Space.

Ironin är förödande. Darwinismens huvudsyfte var att driva ut de sista spåren av en otrolig Gud från biologin. Men teorin ersätter Gud med en ännu mer otrolig gudomlighet – den allsmåktiga slumpen.
T. Rosazak
Unfinished Animal

Var befinner vi oss när vi ställs inför livets mysterium? Vi finner oss stå inför en granitvägg /.../ Vi vet praktiskt taget ingenting om utveckling, ingenting om liv.
W. Kaempffert
The Greatest Mystery of All: The Secret of Life, New York Times

Uppkomsten av en enda aminosyremolekyl ur den rådande miljön är ytterligt osannolik under den tid och i det rum som funnits tillgängliga för uppkomsten av liv på jorden.
Homer Jacobson
Information, Reproduction and the Origin of Life, i American Scientist

Det är vår uppfattning att det finns en betydande lucka i den neo-darwinska evolutionsteorin, och vi tror att denna lucka är av sådan natur att den inte kan överbryggas inom den nuvarande biologiska begreppsvärlden.
M. P. Schutzenberger
Mathematical Challenges in the Neo-Darwinian Interpretation of Evolution

Den samtidiga uppkomsten av två eller flera molekyler av vilken enzym som helst

uteslutande genom slumpen är fantastiskt osannolik.

W. Thorpe
Reductionism in Biology, i Studies in the Philosophy of Biology

Tiden är inte till någon hjälp. Biomolekyler utanför ett levande system tenderar att brytas ned med tiden, inte byggas upp. I de flesta fall existerar de endast under några få dagar. Tiden upplöser komplexa system.

Michael Pitman
Adam and Evolution

Det är mycket svårt att undvika ord som pekar på syfte, när man beskriver de underbart ändamålsenliga former som förekommer i den levande världen.

L. E. Orgel
The Origins of Life: Molecules and Natural Selection

Existensen av en levande enhet är precis motsatsen till vad man skulle vänta sig utifrån vad ren statistik och sannolikhet säger.

Peter Mora
Urge and Molecular Biology, i Nature

Några av de mest grundläggande frågorna kan darwinismen inte besvara: hur livlösa kemikalier blivit levande, vilka grammatiska regler som ligger bakom den genetiska koden, hur gener skapar formerna hos det levande.

Francis Hitching
The Neck of the Giraffe

Hellre än att acceptera den fantastiskt lilla sannolikheten att liv har uppstått genom naturens blinda krafter verkade det bättre att anta att livets början var en medveten intellektuell akt. Med "bättre" menar jag att det är mindre sannolikt att det antagandet är felaktigt.

Fred Hoyle
The Universe

Det brukar svaras att det funnits gott om tid att pröva allting. Jag skulle aldrig kunna acceptera det svaret. /.../ Slumpprocesser kan bygga meningsfulla strukturer endast om det finns något slag av urval mellan meningsfulla och meningslösa mutationer.

A. Szent-Györgyi
The Evolutionary Paradox and Biological Stability, in Molecular Evolution

Det fanns en mäktig grupp vars fientlighet gentemot Galileo aldrig minskade: aristotelianerna vid universiteten. Det mänskliga sinnets tröghet och dess motstånd mot nyheter visas allra klarast inte, som man skulle tro, av den okunniga massan utan av yrkesmän med ett intresse i tradition och lärdomsmonopol. Nyheter utgör ett dubbelt hot mot akademiska medelmåttor: det hotar deras orakelmässiga auktoritet och framkallar en djup fruktan att hela deras mödosamt konstruerade tankebyggnad skall bryta samman.

Arthur Koestler
The Sleepwalkers

Från hemsidan
<http://www.pathlights.com>

Tron på en evolution som grundar sig på slumpprocesser är fortfarande dominerande i den vetenskapliga världen, men tron på ett intelligent skapande finns som en sakligt stark minoritetsuppfattning. Inte sällan är det Gud som ses som skaparen, men man kan också tänka sig att universum självt – världsgunden – besitter medvetande, intelligens och skaparkraft. Man kan till och med tänka sig att skapandet sker "lokalt" på olika ställen efter de behov som finns, inte "centralt" från Gud. Det är inte nödvändigt att blanda in det religiösa begreppet Gud i naturvetenskapen.

SM

Robert Carleson

Min tro

Spiritismen

Min farfar Carl A. Carleson blev spiritist i Amerika 1922. Min far Rolf var med på sin första direktröstseans samma år vid tolv års ålder. Min farmor Bertha blev övertygad spiritist något år senare.

I slutet av tjugotalet översatte Carl A. bland annat alla Arthur Conan Doyle's böcker i detta ämne till svenska. 1930 blev han redaktör för den ockulta tidskriften *Mysteria*.

1937 träffade Rolf min mor Else vid bildandet av Spiritistiska Riksförbundet. Else hade varit spiritist sedan början av tjugotalet. Därefter blev Rolf spiritismens store organisatör, bland annat som redaktör för tidskriften *Spiritualisten* och chef för bokförlaget *Excelsior*.

Att i detalj redogöra för dessa personers verksamhet vore snudd på att skriva den svenska spiritismens tidiga historia.

Spiritistiska fenomen har varit kända i all historisk tid. Man finner spiritistiska inslag i alla de stora religionsurkunderna, hos naturfolken och i gamla visdoms- och mysterieskolor. Men som organiserad rörelse uppstod spiritismen i Amerika vid mitten av 1800-talet.

Spiritismen söker bevis på att själen överlever jordekroppens död och att vi som fortfarande vistas med vårt dagsmedvetande på denna jord kan ha en aktiv kommunikation med dem som gått före oss.

Spiritismen har aldrig lyckats utveckla någon egen filosofi av betydelse. Någon stor filosof har ej framträtt inom dess led efter Swedenborg. Inte heller får den som besöker en seans svar på de stora livsfrågorna. Och den filosofi som ibland delges genom mediet är ofta motsägelsefull. Spiritismen har heller aldrig utvecklat någon egen religion. Ibland har den organiserat kyrkosamfund som i Danmark, England och Amerika. Men det vore att ta

till överord att påstå att den tillfört de etablerade religionerna nya sanningar.

Någon betydande folkrörelse har spiritismen aldrig byggt upp bortsett från i Sydamerika och i viss mån i England. I Sverige har den bestått av som mest cirka tre tusen medlemmar. Idag förekommer inte något samarbete mellan de spridda små föreningar som finns kvar. Någon riksorganisation har i praktiken inte funnits under de senaste femton åren.

En uppgift för spiritismen är att hjälpa själar som lämnat jordeplanet. Men även detta har spiritismen idag nära nog totalt missat.

När spiritismen stod på sin höjdpunkt under de två världskrigen utförde den dock ett värdefullt arbete genom ett stort antal hjälpcirklar. Genom dessa cirklar kom hjälpbehövande själar i andevärlden i kontakt med såväl sitt eget högre jag som högre stående intelligenser i den andra världen.

Spiritister begav sig även till de stora slagfälten och deltog aktivt i hjälparbetet för det stora antal unga män som så hastigt lämnade detta medvetandeplan. Detta konkreta arbete utfördes på nätterna då de lämnat sina jordekroppar.

De fria själar som gått över gränsen är så pass förvirrade att många av dem ej vet att de lämnat jordelivet. De befinner sig i ett mörkt sinnestillstånd under vilket de bygger upp en yttervärld som de inte förstår bara existerar i deras eget inre. Och många är förtörnade över att de inte kommit till kristendomens himmel och att ingen Kristus hälsat dem välkomna.

I sin ensamhet har de ingenstans att vända sig. Blott jordiska seansdeltagare kan de i sitt mörker urskilja.

Och vad kan då en seansdeltagare göra? Svaret är: Förböner och åter förböner. Genom samtal kan de även som amatör-

Mediet Elisabeth d'Esperance med en materialiserad fri själ.

psykologer lirka sig fram i de fria själarnas inre. Dessa kan lära sig förstå var de befinner sig. De kan lära sig att se de hjälpare som står vid deras sida. De kan lära sig att biktas sitt inre. De kan lära sig att söka Gud.

Denna förbönsskommunikation fördes i rörelsens början genom bland annat direktröst och materialisationer. Men idag finns knappt något fysiskt medium verksamt.

Ett glädjande tecken är dock den kommunikation med mer utvecklade fria själar som så sakta börjar växa fram medelst telefon, dator och TV.

Jag har själv flera gånger talat med min mor per telefon efter hennes jordekroppss död för tre år sedan, även om dessa samtal varit mycket korta.

Några yttre bevis för att själen överlever jordekroppen har spiritismen aldrig lämnat, eftersom det inte går att bevisa detta med naturvetenskapliga metoder.

Vad har då spiritismen för betydelse? Jo, längst ner i askan glimmar en pärla.

Vi hör en viskande röst:

Du kommer aldrig att dö.

Ditt liv är evigt.

Du är aldrig ensam.

Och söker du svaret på de stora livsfrågorna, sök då främst i ditt eget inre, du evighetssjäl.

Lyssna och du skall minnas.

Lyssna och du skall finna att din port står på vid gavel.

Sök också i de stora religionsurkunderna och hos filosoferna. Försjunk i de gamla myterna, sägnerna och legenderna. Gå bakom orden. Gräv dig in i vad de kan säga dig. Allt omkring dig är som en rebus som endast du kan lösa.

Överallt ligger sanningen uppenbarad för den som äger de rätta nycklarna. Och dessa nycklar äger endast du.

Sök Gud, ty Han söker dig!

Café Sokrates

Café Sokrates är ett forum för viktiga livsfrågor. Den nya frågan blir: *Vad är Gud?* På den finns olika svar.

Exempel:

Gud är ett mänskligt fantasifoster
Gud är en religiös idé, som man kan välja att tro på
Gud = universum
Gud = världsgrunden
Gud är det innersta i allt
Gud är en kärleksfull, himmelsk fader
Gud är en ande
Gud är Skaparen
Gud är igångsättaren och upprätthållaren
Gud är de goda värden som vi tror på.

Vad anser ni, våra läsare? Skicka oss gärna er uppfattning, ganska kort formulerad, senast 19 augusti.

Några röster om Gud:

En spiritualist

– Det här är en stor fråga; jag famlar efter att uppfatta hela universum som ett levande väsen, en levande organism, som är Gud.

Man kan föreställa sig att vi alla lever i den oändliga organism som är Guds väsen.

Hur det djupast sett hänger ihop är det ju svårt att säga något om, men kärleken är väl ”fullkomlighetens sammanhållande band”, och vi hör samman med allt annat levande på vår jord och i universum.

Jag tänker mig att det oändliga väsendet Gud är ande, medvetande.

Jag tror också att man kan bedja till Gud och få svar. Jag tror att tankens kraft, tankens makt verkar, vare sig den är god eller ond. Den goda tanken är den osjälviska tanken, kärlekstanken.

En hindu

– I de hinduiska religionsurkunderna sägs det att Gud omfamnar hela världsalltet, bär hela världsalltet, genomtränger hela världsalltet; men Hans fulla väsen är ännu större, det är ”det Eviga i ljusets rike”.

Gud är också här: Han är den innersta grunden i varje dammkorn, i varje växt, djur och människa. Han är alltets eviga grund och Han, den ende, har samtidigt många eviga existensformer.

Finns allting i Gud?

– Om man ser Gud som den eviga världsgrunden, kan man säga att allt är inom Honom. Men Gud i sitt verkliga väsen är alltid oberoende av tid och rum och naturlagar.

Man kan inte se Gud med ögonen, inte höra Honom med öronen, inte fatta Honom med förnuftet. Men Gud kan åt den som söker Honom och vill tjäna Honom ge sin egen kraft av ren insikt.

Varje varelses innersta själv är en gnista av Gud, en stråle av en stråle av Gud själv – och däri består alla varelsers verkliga broderskap.

En kristen

– I Bibeln, som är den stora auktoriteten, finns Johannesevangeliets Jesusord att ”Gud är ande”.

Och i Johannes första brev står det att ”Gud är kärleken”. På andra ställen talar det om Gud som den stora, eviga Orsaken till allt.

Kan man säga att Gud är universum?

– Ja, om man uppfattar universum som en andlig enhet, inte som en massa materia. Gud är okroppslig allhet, intelligens, all substans, och jag menar då andlig substans. Gud är allt, omsluter allt och uttrycker allt, och detta allt är andligt.

Finns allting i Gud?

– Ja, eftersom Gud är allt och det inte finns några gränser för Honom, måste allt vara i Gud.

Gud är Anden, det enda existerande, Det Som Är, Varat.

En kristen

– Gud i religiös föreställning är i allmänhet en utanför människan existerande verklighet, som väljer ut henne och hos henne skapar en tro. Enligt den naturvetenskapliga världsbilden är detta en omöjlighet. Men även om en människa accepterar vetenskapen, kan hon välja att leva i gemenskap med en god makt, som hon kallar Gud. Det är då människan själv som väljer, inte Gud. Hon väljer Gud för att kunna leva. Av egen fri vilja ställer hon en god makt, som hon kallar Gud, i centrum.

Det kan invändas att en sådan Gud

I boken *Herr Gud, det är Anna*, säger den lilla filosofen Anna att ”Gud är vår mittpunkt”. ”Herr Gud är mitt i mig, Herr Gud är mitt i dig, alltså är jag också mitt i dig!”

inte existerar. Han finns inte som en levande personlighet ute i världsrymderna eller långt borta i en fjärran himmel. Det är sant. Men likafullt existerar han. Han existerar just på det sätt som det gudomliga alltid har existerat: som en kraft i en människas inre.

Det väsentliga i en sådan form av religion är att människan i sitt inre accepterar en medelpunkt som hon kallar Gud. Med den förankringen vågar hon sedan efter hand ta de många steg som tillsammans blir hennes liv. Men hela tiden är hon medveten om att detta är hennes självskapade värld. Utanför den finns en annan värld, som styrs av obevekliga naturlagar. I den världen existerar ingen Gud, men den kommer henne icke mycket vid. Hon lever i sin egen självskapade tillvaro, och i den finns Gud som en självklar del av hennes existens.

Detta är ingenting nytt. Gud har alltid existerat på det sättet och endast på det sättet.

Biskop John A. T. Robinson

I sin bok *Honest to God* (sv. övers. *Gud är annorlunda*) skriver den anglikanske biskopen att Gud ”därute” är ett kosmiskt sagoväsen, som vi inte längre har behov av. Världen förklaras naturvetenskapligt utan en sådan Gud. Vad skall vi då ha gudsbegreppet till? Har vi användning för en Gud som ständigt skjuts allt längre bort i och med att vår kunskap om världen ökar? Nej, inte för en Gud ”därute” – men för en Gud som den yttersta verkligheten, den skapande grunden till allt.

Gud finns inte ”där uppe”, utan i stället i djupet, mitt i tillvaron.

När man hävdar att ”Gud är kärleken”, innebär det att man tror att man i kärleken kommer i beröring med den mest fundamentala verkligheten i universum, att varat i sig självt ytterst bär detta kännetecken.

Gud är världsgrunden.

Hur har universum blivit till? Har Gud skapat det?

Den franske paleontologen och jesuitpatern Pierre Teilhard de Chardin menade att evolutionen har en bestämd väg. De fenomen som utgör världen kan inte förklaras endast med att de mest livsdugliga överlever och genom någon mekanisk anpassning till miljöns krav. Det är inte yttre krafter som bestämmer evolutionens förlopp utan *inre*, psykiska, krafter. Utvecklingen går från rudimentära mot högre former av medvetande. Hjärnan och nervsystemet förbättras undan för undan under växandeprocessen, varvid medvetandet vidgas och fördjupas i relation därtill. Och medvetandet är inget bifenomen till den biologiska utvecklingen, utan det är själva kärnan, det meningsfulla, i processen. Medvetandets utveckling är nyckeln till förståelse av hela evolutionen.

Teilhard frågar sig om det är så att egenskaper och tendenser hos arterna tar sig yttre uttryck, så att t ex rovdjurs rovdjurssjäl gör att arten utvecklar skarpare tänder och vassare klor. Ja, menar han, psykiska krafter tar sig materiella uttryck – medvetande kläds i kött och blod. Allt som sker är en enda stor förgrening av psykiskt liv, som letar sig fram genom formernas värld. ”Livets historia är ingenting annat än en i morfologi klädd strävan efter medvetande.”

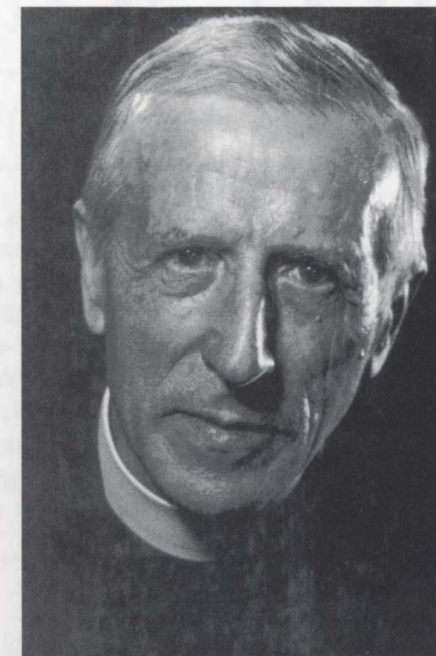
Hos de olika djurarterna utvecklas olika karakteristiska egenskaper, elefanten får långa betar, giraffen långa ben och lång hals etc. Hos en gren av utvecklingsträdet, de s k primaterna, utbildas hjärnan speciellt och ”det börjar hetta av medvetande”.

Teilhard ser alla fenomen som psyko-fysiska. Det finns överallt en tingens inre sida. Det är inte bara fråga om materia utan om ande-materia, varvid det inre och det yttre utgör två sidor av samma sak.

Medvetande har, tänker han sig, inte börjat vid någon punkt i utvecklingen, utan det har alltid funnits där, även hos materiens urformer. Under evolutionens förlopp blir fenomenens yttre former allt mer komplexa, och samtidigt växer deras inre. Ju större komplexitet, desto mera ”psyke” – det är en universell lag.

Teilhard talar om *punkt Omega*, som kan ses som *kosmos medelpunkt*. Det är det Absoluta, den aktiverande drivkraften bakom allt.

Punkt Omega är Gud.

Pierre Teilhard de Chardin

Kosmos strävan

Det finns nog en medveten strävan i kosmos, en strävan mot allt högre livsformer. Detta förutsätter medvetande och intelligens. Men vi kan bara gissa, spekulera, om hur universum blivit till. En del spekulationer är bättre, andra sämre.

Är Gud det obekanta X, som finns bakom allt? Eller är beteckningen Gud, med dess religiösa associationer, olämplig? Kanske är det rimligare att tala om ”det intelligenta universum”, vilket förutsätter att världsgrunden är mental – tänkande, viljande, medveten. Enligt många fina tänkare är det den icke-materiella, andliga, världsgrunden som är botten i allt och alla.

Den framstående brittiske astronomen Fred Hoyle hör till de vetenskapare som inte tror på slumphypotesen. Han har bl a skrivit att ”de biokemiska ämnena med deras förbluffande ordning måste vara ett verk av någon intelligens”.

Att kunna se kosmos som väldigt och intelligent är något stort. Att bara se materia och slumpprocesser är djupt nedslående – då är vi ju obarmhärtigt utlämnade i ett själlöst universum.

I alla händelser: viljan till liv i kosmos är oerhörd. Att säga att det kryllar av liv är närmast en underdrift. Och allt vill överleva. Hela kosmos är en triumf för Livet. Och vi är alla en del av denna triumf, detta ”lyckade projekt”, vi är, var och en av oss, en del av alltets stora kraft, en följd av dess obändiga vilja till liv.

Att inte slump och naturliga proces-

ser, utan i stället intelligens och vilja, torde ligga bakom universum, måste klart framstå för var och en som uppmärksam och utan fördomar iakttagit världen. Bevisen är otaliga. Mats Molén nämner en del av dem i sin bok ”Vårt ursprung?”.

Liv förekommer i helheter inom helheter inom helheter, och alla delar samverkar på ett utstuderat sätt. Människokroppen är ett gott exempel.

Egentligen är det märkligt att materialister och ateister inte vill tänka sig en intelligens bakom kosmos utveckling. Varför känner de så starkt motstånd mot detta? Intelligens finns hos mikrokosmos människan. Det är ingen konstig tanke att det också finns hos makrokosmos, universum. Medvetande, intelligensens förutsättning, finns hos människan. Det är inte egendomligt om det också finns, i högre grad, hos makrokosmos, världsalltet. Ibland talas det också om ”universums själ”.

Det kan hända att religionernas Gudsbegrepp inte träffande beskriver verkligheten. Men många troende har för sig själva ett ganska ”djupt” Gudsbegrepp.

Förundran

Många känner en förundran inför världsalltet, inför livets gåta. En av dem är Stefan Nordström, docent i medicinsk genetik vid Umeå universitet, som 1985 gav ut den fina boken ”Livet – en gåta”. Han tar upp ”den underbara organisation, det förunderliga samspel och de märkliga anpassningar som livet i all dess mångfald ger exempel på”.

Nordström skriver bl a att Aristoteles, den store filosofen i det antika Grekland, menade att allting i naturen har ett syfte, ett ändamål. Den observationen är nog alltför giltig.

”Många naturvetare, inte minst kärnfysiker, säger sig ana ett skapande intellekt bakom tillblivelsen av materien och samspelet mellan energi och materia”, skriver Nordström bl a. Och han meddelar att fysikern Max Planck (som lade grunden till kvantteorin) ”menade att vi genom hela vårt liv finner oss vara underkastade en högre makt, vars väsen vi från den exakta vetenskapens standpunkt aldrig skall kunna utgrunda, men som inte heller kan ignoreras av någon som besinnar sig en smula.”

Är det alltså Gud, som ligger bakom allt? Och *vad* är, i så fall, Gud?

Några skeptikers misstag i det förflutna.

Så många årtionden efter Skapelsen är det osannolikt att någon skulle kunna finna hittills okända land av något värde. *Spansk kunglig kommission*, som avvisade Kristofer Kolumbus förslag att segla västerut

Jag tror hellre att två yankeeprofessorer ljugit än att stenar har fallit från himlen.
Thomas Jefferson, sedan han hört rapporter om meteoriter

De viktigaste grundläggande lagarna och fakta inom naturvetenskapen har alla blivit upptäckta, och dessa är nu så fast etablerade att möjligheten att de någonsin skulle komma att ersättas som följd av nya upptäckter är ytterligt avlägsen... Våra framtida upptäckter måste sökas bland den sjätte av decimaler.
Albert A. Michelson i ett tal 1894 vid invigningen av Ryerson Physics Lab, Chicagouniversitetet

För två eller tre år sedan ansågs det möjligt att bygga en flygmaskin, men det är uppenbart för mig att alla möjligheter har uttömts och att vi måste vända oss åt andra håll.
Thomas Edison, 1895

Sådana uppseendeväckande uttalanden som dessa måste man ta avstånd från, eftersom de är ovärdiga vetenskapen och skadliga för dess sanna framsteg.
Sir William Siemens, 1880, om Edisons tillkännagivande att han uppfunnit en glödlampa

Vi närmar oss förmodligen gränsen för all möjlig astronomisk kunskap.
Simon Newcomb, astronom, 1888

Flygande maskiner som är tyngre än luften är omöjliga.
Lord Kelvin, president i Royal Society, 1895

Det finns inget nytt att upptäcka inom fysiken. Det som återstår är allt mer noggranna mätningar.
Lord Kelvin

Flygning med maskiner som är tyngre än luften är opraktiskt och utan betydelse, om inte fullständigt omöjligt.
Simon Newcomb, 1902

Att skjuta ut raketer i rymden erbjuder svårigheter av så fundamental natur att vi tvingas avvisa idén såsom i grunden ogenomförbar.
Sir Richard van der Riet Wolley, brittisk astronom i Nature, mars 14, 1936

Rymdfart är humbug.
Sir Harold Spencer Jones, Astronomer Royal i Storbritannien, 1957, två veckor före uppskjutningen av Sputnik

Louis Pasteurs teori om bakterier är ett löjligt påhitt.
Pierre Pachet, professor i fysiologi i Toulouse, 1872

Citaten på den sida är plockade från en sajt på nätet: www.eskimo.com/~billb. Bakom den står Bill Beaty, och han bidrar själv med litet visdom. Han skriver att under fördomsfrihetens och öppenhetens banér samlas även en del charlataner och lättrogna dumbommar, precis som skepticisms fana drar till sig en del trångbröstade och fördomsfulla personer. Men det finns inget skäl, skriver han också, för en skeptisk vetenskapare att betrakta öppenhet som dum lättrogenhet och inte heller för en självtänkande vetenskapare att anta att alla skeptiker är fördomsfulla.

Flygplan är intressanta leksaker, men de har inget militärt värde.
M. F. Foch, professor i krigsstrategi vid Ecole Supérieure de Guerre

Stridsvagnar är idiotiska och oanvändbara i krig.
Fourth Lord of the British Admiralty, 1915

Alltihop är ett trick.

Bara skojeri.

Absolut svindel.

Vad är det för bra med det?

Till vilken nytta kan det vara?

Medlemmar i det brittiska Royal Society, 1926, efter en demonstration av television

Vem i helvete vill höra skådespelare tala?

H. M. Warner, Warner Brothers, 1927

Värdet på aktier har stigit till vad som förefaller vara en permanent hög nivå.

Irving Fisher, professor i ekonomi, Yaleuniversitetet, 1929

Det finns inte det minsta som tyder på att vi någonsin kommer att kunna använda kärnenergi.

Albert Einstein, 1932

Jag tror att det finns en världsmarknad för kanske fem datorer.
Thomas Watson, ordförande i IBM, 1943

Det finns inget skäl till att någon skulle vilja ha en dator i sitt hem.

Ken Olson, president, ordförande och grundare av Digital Equipment Corp., 1977

Psykologisk lag: Radikalt nya idéer möter kraftigt motstånd av etablissemangen. Några av dessa idéer accepteras så småningom och deras upphovsmän hyllas.

Visdom på Internet

World Wide Web har en hel del att erbjuda visdomssökaren. Vi har plockat några ord.

Från Pistol-Pete's indiansida
users.du.se/~k97pwa/indian.html

Vi är alla blommor i Den Store Andens trädgård. Vi har samma rot och denna rot är Moder Jord. Trädgården är vacker därför att den innehåller olika färger, och dessa färger representerar olika traditioner och kulturer.
David Monogy, Hopi

Visdom
home5.swipnet.se/~w-56658/visdom.htm

Vilda rosor och goda vänner kommer alltid tillbaka.

Glöm ej att leva min vän
dagen som gick kommer inte igen

Månadens ord
www.dahlmancareercoach.se/page6.html

Koncentrera tankarna kring det som är gott och positivt. Låt bli att ta in dåliga nyheter under en veckas tid via media – stäng av helt enkelt. Tillåt inga bittra eller negativa tankar att komma upp till ytan – det är bara Du själv som är "herre" över Dina egna tankar. Du ser det Du vill se – och det är bara Du själv som kan bestämma om Du vill finna nya synvinklar.

Discovering Ancient Wisdom
www.discovering-wisdom.com/book2/16.html

Det finns något annat meningslöst som händer på jorden: rättfärdiga människor som får vad de onda förtjänar, och onda människor som får vad de rättfärdiga förtjänar. Detta är också, säger jag, meningslöst. Så jag anbefaller livsnjutning, för inget är bättre för en människa under solen än att äta och dricka och vara glad. Då kommer glädjen att vara hennes följeslagare i hennes arbete alla livsdagar som Gud har gett henne under solen.

Daily Wisdom
www.gospelcom.net/gci/dw/2002/04/02

Trots många hinder är historien överfylld av exempel på människor som har sett andras nöd och med mod och medkänsla handlat för att möta dessa människors behov. De forntida judarna gav tioende av varje skörd för att främja sin religiösa tro och sörja för sina fattiga. Buddha byggde sitt trossystem kring principerna självbehärskning och omsorg om de fattiga. Jesu och hans efterföljares undervisning koncentreras på att man skall älska sin nästa som sig själv.

Citat
citat.just.nu

Ju mer jag tänker på saken, dess tydligare tycks det mig att livet är till helt enkelt för att levas.
Goethe

Alla världens storheter väger inte upp en vän.
Voltaire

Trassla inte till saken genom att komma dragande med fakta.
Groucho Marx

För att komma till källan måste man simma mot strömmen.
Stanislaw Jerzy Lec

Vad som görs av kärlek sker alltid bortom gott och ont.
Friedrich Nietzsche

Ingenting röjer tydligare en människas karaktär än de saker hon finner skrattretande.
Goethe

Det krävs ett helt nytt sätt att tänka för att lösa de problem vi skapat med det gamla sättet att tänka.
Albert Einstein

En klok man skapar fler tillfällen än han finner.
Francis Bacon

Lyckan är lik en parfym. Vi kan inte stänka den på en annan utan att ett par droppar faller på oss själva.
William Shakespeare

En åsikt är inte nödvändigtvis riktig bara för att någon är villig att dö för den.
Oscar Wilde

*

En rad svenska ordspråk kan man ta del av på home8.swipnet.se/~w-87123/ordsprak.html
De allra flesta känner man igen och gläds åt att återse.

Små grytor har också öron.

Det ska böjas i tid, det som krokigt ska bli.

Som de gamla sjunga, kvittra de unga.

Bättre en fågel i handen än tio i skogen.

Även en blind höna hittar ett korn.

När katten är borta, dansar rättorna på bordet.

Man saknar inte kon, förrän bålet är tomt.

Hunden biter inte den hand som föder den.

En ny mänsklighet

En intressant och viktig del i det ursprungliga new age-tänkandet var idén att det i vår tid sker en förvandling av stora delar av mänskligheten – många människor höjer sin medvetandenivå, så att man kan säga att en ny mänsklighet är i vardande. De tankarna har idag nästan försvunnit från scenen. Men de finns fortfarande hos några. En av dem är den amerikanske författaren och förläggaren John White. Han talar alltså om att han ser en högre form av mänskligheten träda fram på vår planet. Han kallar dessa människor *homo noeticus*. Det är inte fråga om genetiska förändringar inom mänskligheten, utan om *noetiska*, det vill säga förändringar i medvetandet. Det rör sig om en radikal förvandling från självcentrering till gudscentrering, alltså att sätta Gud i centrum. De nya människorna ser likadana ut som den vanlige mannen och kvinnan på gatan, men i sitt inre, i sitt medvetande, är de annorlunda.

John White menar att homo noeticus skiljer sig från homo sapiens ungefär som cromagnonmänniskan en gång skilde sig från neanderthalmänniskan. Hon är en högre varelse. Homo noeticus sätter Gud i medvetandets centrum, medan homo sapiens har det egna jaget i centrum. Gud i centrum betyder att se det gudomliga i envar och handla utifrån den insikten. Det innebär att samverkan och inte konkurrens präglar den nya människans verksamhet. Hos den nya människan finner man inte hat och andra negativa karaktärsegenskaper, som nu leder till så mycket lidande, förstörelse, våld och död i världen.

White ser en rad tecken på att det i mänskligheten idag sker djupgående förändringar i medvetenheten. I grupper och rörelser, inom ekonomin, utbildningen, det militära, politiken, ja alla delar av mänsklig verksamhet finns exempel på radikalt nytänkande, som pekar framåt mot en ny mänsklighet. White nämner också parapsykologin som ett tecken på ett uppvaknande, liksom mångas intresse för människans psykiska potential, vilket bland annat tar sig uttryck i den holistiska eller alternativa hälsoörelsen.

Viser alltså idag, menar John White, de första tecknen på en ny mänsklighet. Men först om flera hundra år kommer denna livsform att dominera på jorden.

Källa: Intervju med John White i Tidskriften What Is Enlightenment?, issue 19 (2001).

Platta jorden

Jag läser i UFO-Aktuellt att Flat Earth Society har en tynande tillvaro nu efter Charles K. Johnsons död. Det är synd om denna klassiker skulle försvinna. Den behövs som en motsats till allt vi tror oss veta, något att skratta åt och förundras över.

– Det mesta är bara bluff och båg, sa Johnson till UFO-Aktuellts reporter.

Det stämmer inte att jorden är platt. Vi vet ju det. Den är rund, och något tillplattad vid polerna.

Men Flat Earth Society äger nog släktskap med mycket mänskligt så kallat vetande idag: det stämmer inte!

Så för mig står Platta jorden-sällskapet som en symbol för den lilla människan i kosmos som självmedvetet häver upp sin stämma och förklarar hur allt hänger ihop. SM

Kärlek

”Cellerna i din kropp älskar varandra. Blo- det älskar ditt hjärta och dina lungor. Din ryggrad älskar dina muskler. Din kropp är en kärlekssaga där varje dag skriver ett nytt kapitel. Varje del av din kropp skänker de andra delarna vad de behöver och tar själv emot vad den behöver. Du är en vandrande kärlekssaga hela du.

Och varje enskild kärlekssaga är del av en större kärlekssaga – varje kärlekssaga rymmer ett oändligt antal andra kärlekssagor inom sig.

.../

Den allra största kärlekssagan har varken början eller slut .../ Vi är alla del av denna allomfattande saga. Ibland tycker vi oss ana en skymt av detta kosmiska sammanhang, vi grips av vördnad och förundran. Vetenskapsmännen talar om ’interrelationism’, det vill säga att allting som existerar är beroende av allting annat.”

Ur ”Själens berättelser” av Gary Zukav (Natur och Kultur 2001).

Medvetande finns i *ental*, det är inte känt i flertal. Det *finns* bara ett, och det som synes vara flera är endast en serie olika aspekter av detta enda, frambringade genom en illusion ... som i en spegelsal.

Erwin Schrödinger

Lösnummer av Sökaren säljes
1969–1988
Sammanlagt finns 217 exemplar
Svar till Olle Holmqvist
040-45 42 24

Gåvor till stödfonden

Lina och Daniel, 150:-, Gudrun Isaksson, 500:-, Povel Randén, 400:-, Sture Fjordland, 500:-, Rolf Trana, 140:-, Hans Blomqvist, 70:-, Gun Salomonsson, 50:-, Christina Brask, 30:-, Per Hornberg, 240:-, Anonym, 100:-, Bertil Falk, 300:-, Ingela Ruuth, 15:-, Sture Hazard, 50:-, Marianne Peipke, 50:-, Mahrgot Högberg, 10:-, K-G Häggström, 50:-, Elsa Bäckman, 50:-, Stefan Johansson, 40:-, Matz Dovstrand, 40:-, Niklas Bergström, 20:-, Ulrika Keränen, 40:-, Lars Djerf, 300:-, Sandy Nilsson, 50:-, Erna Adebjär, 40:-.

Mycket tack! SM

New Age

På nätet finns en uppsats om New Age, utlagd på Lunds universitets, Teologiska institutionen, hemsida. En student skriver att hon velat ”fördjupa” sig litet i New Age. Men litteraturförteckningen omfattar blott fyra verk, varav två om Gaia och två om New Age. De senare är Olav Hammers bok ”På spaning efter helheten” och Lena Katarina Swanbergs ”Förunderligt och märkligt” – ett mycket klen underlag för ”fördjupning”. Det är ett misstag att uteslutande läsa böcker om New Age av utomstående – för att få kunskap måste man gå till New Age-litteraturen.

Jag vill i första hand rekommendera Marilyn Fergusons ”Mot en ny tidsålder, personliga och sociala omvandlingar under 80-talet” (Askild & Känekull 1982) Mark Satins ”Politik för en ny tid, New Age-rörelsens grunder, idéer och handlingsprogram” (Wahlström & Widstrand 1981) Jan Grönholms ”Helhetssyn och framtidstro, en introduktion till vår tids sökande efter en ny människosyn och världsbild” (LiberFörlag 1979) samt även min egen ”Perspektiv på New Age, stora tankar i vår tid” (Wrå förlag, Wrå gård, 153 94 Hölö). För informationer om ytterligare lämplig litteratur om New Age, se hemsidan www.sokaren.se/INDEX322.HTML.

SM

Krönika

Håkan Blomqvist

HUMANISTISKT CREDO

Det är sommaren 1933. På terrassen till Café Metropoles i Moskva sitter den unge journalisten och blivande författaren Arthur Koestler. Han är på reportageresa i Sovjetunionen för att skriva om Stalins första femårsplan. Det passar honom bra eftersom han nyligen blivit medlem av kommunistpartiet. Men den här dagen känner han sig ganska illa till mods. Inifrån kaféet hörs musiken från orkestern som spelar en populär schlager.

Refrängen lyder:

Om du älskar mig, måste du stjäla för min skull,

Och gå på tiggargrät med hatt i hand;

Om du älskar mig, så bli en tjuv för min skull,

Och tälj mig sagor om ett lyckligt land.

Koestler har tagit tre stadiga vodka. Vemodet i kombination med vodkan kastar honom in i en dagdröm, som i sin tur ger inspiration till en pjäs – en saga om ett lyckligt land. Han börjar nervöst skriva ner de första raderna i pjäsen på kaféets servetter. Egentligen är det här borgerlig eskapism, oförlåtligt, närmast en hädelse för en övertygad kommunist. Och långt ifrån Stalins femårsplan.

Arthur Koestler skriver pjäsen färdig på tre veckor, den sista akten under järnvägsresan mellan Moskva och hemstaden Budapest. Men den hinner aldrig sättas upp i Budapest. I slutet av 1930-talet håller fascismen och nazismen Europa i ett järngrepp och Koestlers sista kopia av pjäsen tas om hand av Gestapo. Under andra världskrigets nästa sista år 1944 skriver han en andra version. Även denna gång får Koestler lite dåligt samvete för att han ägnar sig åt en fantasi, trots att det bara är en tillfällig flykt från krigets fasansfulla verklighet.

Vad var det då för otillåten dagdröm om en lyckligare värld som Arthur Koestler hängav sig åt? Pjäsen, *Twilight bar* (Skymningsbaren) publicerades först 1945.

Den översattes även till svenska och gavs ut på bokförlaget Tiden året efter. Handlingen går i korthet ut på att två rymd- varelser, Alpha och Omega, plötsligt dyker upp på jorden. De är utsända med uppdraget att undersöka jordmänniskans rätt till fortsatt existens. Plats behövs för deras egen civilisation och de har fått order att likvidera livet på den planet i universum där de finner att livet har minst mening. Rymdmänniskornas studier visar att jorden är den värsta planeten att bo på, där människor är mest olyckliga. Men om världens regeringar kan öka lyckokvoten på tre dagar så skall den mänskliga civilisationen sparas från undergång.

Regeringarna ställs inför den absurda uppgiften att mer eller mindre tvinga människor att bli lyckliga, att öka lyckokvoten. Från Moskva meddelas att man helt enkelt avrättar dom som är olyckliga. På andra ställen försöker man med generös godtemplarloger skickas till lasarett och tvångsmatas med champagne, ostron och kaviar. Proteströrelser dyker upp och det hela ändrar i mer eller mindre anarki. Hur det slutligen avlöper får vi inte veta. Pjäsen slutar en timme före den utmätta tiden. Arthur Koestlers pjäs ställer på sitt eget absurda sätt de väsentliga frågorna: Vad är lycka? Vad är mening? Vad är värt att leva för?

De existentiella villkoren på detta lilla stoftkorn i universum som vi kallar jorden har historiskt sett aldrig varit särskilt lysande. Krig, sjukdomar och de oräkneliga formerna av politiskt och andligt förtryck har effektivt krossat livsdrömmarna. Om man med örnens blick eller kanske snarare satellitens öga idag sveper över jorden kan man konstatera att en stor del av mänskligheten är fångar i politiska diktatorsystem. Miljoner människor sitter också i psykologiska fångelser, bundna av kunskaps- och livsfientliga föreställningar och myter. För att inte tala om alla som får söka sin föda i soptunnor. Du skall älska

gud över allt annat uppmanar den troende mystikern. Jag svarar: så mycket kärlek finns det inte i den här världen att vi har råd att slösa den på fiktiva väsen. Vår värld vore bra mycket bättre om människorna gav sin kärlek till varandra istället för till vad jag menar är fantasiväsen.

Vad är mening? Vad är värt att leva för? Låt mig, kära läsare, skaka om dig lite och ge ett svar som du kanske inte förväntar dig från en kulturradikal ateist och humanist. Ett fullgott svar tycker jag har formulerats av filosofen Bertrand Russell. I prologen till sina memoarer skriver han: ”Tre lidelser, enkla men överväldigande starka, har styrt mitt liv: längtan efter kärlek, sökandet efter kunskap och en out- hårdlig medkänsla med människors lidanden.” Jag brukar ibland fundera över hur jag kommer att se på livsresan när den för mig närmar sig slutstationen. När alla tåg har gått och alla klockor stannat, när det blir dags att närma sig icke existensens gåta kommer jag troligen att ha samma syn som idag på vad som är det väsentliga i den meteoriskt korta karriär som kallas livet. Nämligen den djupa och intensiva upplevelsen av vänskap, kärlek, närhet och enhetskänsla med andra människor. För den behövs ingen metafysik, ingen religion eller andlig överbyggnad. Bara det enkla vardagsundret att vara människa bland människor.

Håkan Blomqvist har varit inne i antroposofin, teosofin, hylozoiken och en religiös UFO-tolkning. Men hans sökande har lett honom till ateism, humanism och skepticism. Han har under åren skrivit en rad artiklar i Sökaren. Numer är han vice förbundsordförande i Humanisterna.

Krönikan har gått i radions P1 "Vid dagens början" 2/2 2002.

Amma

Reportage: Åsa Johansson

Det är många som vill ha en kram. Kön till den kramande gurun är lång. I den står Arin, Tarimba och Ahalya då och då, men de får till skillnad från vissa andra gå före i kön, för de är vitklädda.

Det ligger en man på refugen i gatan, en pojke kissar vid hans fötter. Mannen ser död ut, för denna morgon sover han längre än vanligt. Staden är tyst trots allt folk. Borta i skuggan skimrar en rödrosa kupol-entré. Vitdraperade kvinnor och män köar i separata led mot entrén. En knubbig, indisk kvinna med rödvit bindu i pannan ler mot mig från en plansch, den är uppklistrad på ett dammigt elskåp. *The enlightened mother Amma. Brahmasthanam Festival, Phuna*, lyder texten. Amma, den kramande modern, har anlänt till Phuna.

En kvinna i vit sari glider förbi, den färggranna skaran kliver åt sidan. Tre män i knallgula dräkter rullar ut en röd kraftig

matta mellan de könsfördelade leden.

Gatan ligger lugn, bussar och tåg har stannat, affärerna håller stängt.

– *Public resting day*, förklarar en blomsterförsäljare och berättar att ett hundratal människor uppges ha dödats i kravaller, det talas om bussbränder, bomber och ett tempel i en konflikt mellan hinduer och muslimer i grannlandet Gujarat. Men blomstermannen och hans kolleger längs vägen fortsätter sin försäljning av blomkransar, ananas, kokosnötter, fikon, bananer, mandariner och mangojuice.

– Det är inget vi behöver oroa oss för, det här tar Amma hand om. Så länge hon är här är vi trygga, säger en väster-

ländsk äldre herre i keps och röda kinder.

Han står i ett marknadsstånd och plockar upp buntar med sandelträ- och jasminrökelse ur kartonger. Noggranna fingrar, prydliga högar. Han har svensk brytning och under den vita kepsen plirar lugna ljusblå ögon. Han presenterar sig som Arin, kupar händerna och bugar lätt.

Och mycket riktigt, han är svensk och känner en långbent blond Tarimba som vill berätta allt om Amma för mig. Han pekar mot scenen och drar upp en vit sjal ur en av kartongerna, sveper den om mig och låter mig gå först in.

Människor tränger sig in genom den girlandprydda porten. Ingen nuddar den

Utsmyckade barn väntar på gratis mat. Ris och grönsaker till alla.

röda mattan. Sandaler tas om hand i skoinlämningen vid sidan av entrén.

Orange, gula och vita

Det är skönt i skuggan; templet och flickskolan bredvid har omvandlats till festivalområde, utsmyckat med blommor och tyger. Golvet framför scenen fylls på. Kvinnor till vänster, män till höger, alla med korslagda ben, tätt ihop. Skolflickor i blått, hand i hand, fötterna ihop, en rad av små tår längs mattan. I väntan på Amma, tysta, stora svarta ögon.

Vi tränger oss genom den täta skaran. Folk stiger åt sidan. Framför scenen där de vita, Ammas anhängare, har sin plats, ser jag en djupt koncentrerad ljus kvinna. Så ljus att det måste vara Tarimba. Arin förklarar att de gulklädda bakom podiet är bramacharis, de står närmare Amma än de vita. Men de allra närmaste, de mest upplysta, är de orangeklädda swamis som sitter närmast podiet.

– De identifierar sig inte längre med sin kropp, liksom inte heller Amma gör, och har inte mycket av sitt ego kvar.

De behöver heller inte lika många kramar som de vita. En färghierarki av upphöjdhed.

Arin bugar igen och försvinner över till männens sida. Ingen kram i dag, så många andra med större behov.

Ingen ser mig, alla är försjunkna i sina små böneböcker, de rabblar med halvsutna ögon. Jag drar i sjalens hörn, töjer den som om någon skulle upptäcka inkräktaren. Vill inte störa. Kroppar är om-

sorgsfullt dolda i likadana vita långärmade klänningar, sjalar, byxor som räcker över vristen och handleder. Stilla blickar. Rost-röda, blå tygväskor med Amma-symboler broderade i guld. Alla lika. En färg för varje år, för varje resa med Amma. De mest rutinerade har blekgroa väskor, noppriga, medtagna.

Ur högtalarna piper gnisseltoner. Barfota kostymklädda män antrar scenen. De presenteras som läkare och forskare och är verksamma vid Ammas sjukhus i Phuna. De säger tack, och tackar igen för deltagandet, Sedan börjar talet, *satsang* och engelskan övergår till hindi.

Amma skrider in på den röda mattan. Vit skrud släpar i marken. Med ett öppet leende ser hon på skolflickorna vid scenen, några tår kniper tag i mattan. En vinglig kvinna reser sig upp, men blir snabbt tillrättavisad av vakter i gult. De gestikulerar och visar med stränga blickar att alla måste förbli sittande. Amma hälsar på männen i kostymer. De kysser hennes fötter och faller på knä. Hon sätter sig mjukt i lotusställning på sitt podium. Två altare är placerade på vardera sidan om henne, det ena med en bild som visar henne själv i yngre dagar, det andra med en avbild av den blåskimrande guden Krishna. Pipjuden övergår i entonig allsång, *bhajan*. Amma tar i, hennes kropp drar ihop sig och utmynnar i något av ett kraftigt spasmyck när hon går upp i musiken. Vokalerna rullar mjuka på malayalamspråket, Ammas eget.

Jag smyger mig bakom Tarimba. Hon är en av de få som sitter på en stol, djupt koncentrerat blundar hon och mimar med i de mjuka hymnerna, hennes späda kropp sträcker ut sig under ett rött siden-tyg.

Här på taket är det fri zon, fritt att beblandas, förutom med män

I en nyinköpt fodrad och absolut lufttät klänning, ballongbyxor och med meterlång sjal ligger jag några timmar senare på en bastmatta under ett myggnät medan månen växer, stor och halvfull. Orange-, gul- och vitklädda tillsammans på ett tak, och så jag. Indiska och västerländska kvinnor är uppdelade i olika sovsalar, men här på taket är det fri zon, fritt att beblandas, förutom med män. Strömgeneratorn genererar för fullt, tempot trappas upp där under vårt golv som är deras tak. De som dricker chai, med sömniga ben och sovande barn på armen, de som väntar på en kram. Amma är sjuk i feber och hennes astma har kommit tillbaka. Arin sa att hon tagit på sig andras sjukdomar och att hon nu även fått

Ammaskolans elever i matk6n.

sockersjuka av all kokosmj6lk hon mellan sångerna och kramarna hävt i sig. Men ännu är hon pigg och några hundra till ska hon hinna med att omfamna innan natten är slut.

Tarimba kommer ut på taket och slår sig ner bredvid mitt ”myggtält”.

– Amma är stark, hon gör allt detta av kärlek och för oss. Egentligen behöver hon varken äta, dricka eller ens vara kvar här på jorden. Men jag behöver nog sova lite.

Tarimbans ansikte är blekt och mager. Håret ljuslockigt, inte grått, men näst intill. Huden lyser genomskinlig i det blinkande neonljuset. Med sig har hon ett mörk-

Gatuförsäljare fortsätter med kommersen trots ”public resting day”.

Ingången till festivalområdet.

grönt tygfodral. Hon plockar upp fyra flöjter, tar i dem med respekt i nyporna och väljer den minsta. En späd överstämman drillar till generatorns bröl. Amma-namnet Tarimba har med musik att göra, och det var genom den hon sökte sig till Indien. Efter att ha provat på både afrikanska, arabiska och latinska toner hittade hon till slut rätt. Men hur, undrar jag, vet man att något är rätt?

– En vän till mig ringde och sa att jag måste komma och träffa Amma. När hon började sjunga på sitt språk, malayalani, sjöng jag med. Jag hängde med i språket, det rann ur mig och jag för-

stod att det måste vara Gud, jag kände igen henne, hon verkade mycket bekant.

Det är på väg att bli onsdag enligt p-pillerkartan

Tarimba fick en propp i benet och när hon efter sin första Indienresa fått sin behandling hemma i Sverige, flyttade hon till ett andligt centrum i Dalarna. Innan dess var hon gift med Arin.

– Jag ville utvecklas, men det räckte inte. Visst hade jag kunnat stanna där och levt ett lyckligt liv, men jag ville till hetan, Amma och det som verkligen känns. Dofter och lidande. För det är inte alltid

En man tar sig en tupplur utanför festivalområdets grindar.

lätt att bryta upp.

En gul intill mig harklar djupt, spottar och gör sig redo för natten. En vit läser sista raderna i tidskriften *Matruvani* – Moderns budskap.

– Egentligen skulle jag haft orange dräkt, som en swami, men Amma tyckte att jag skulle bära den här mörkröda färgen i stället, säger Tarimba och tystar sig själv.

– Nej, du ska prata med Ahalya, säger hon.

Hennes ena vad är svullen av för mycket stillasittande.

Intill bäddarna finns provisoriska nattygsbord av tyger med porslinseläfanter, ljusstumpar och ikonbilder av Amma i glittrande ramar. Bland nagelsaxar, matdosor, skedar, sittdynor, linnetyg, boktravar med guideböcker, meditationsguider och medicinska Ayurvedaskrifter, sitter en spenslig flicka och kollar sin flygbiljett. Dags för hemresa mot Berlin, drömsk blick. Trygg. Det finns ett samförstånd mellan kvinnorna på taket, som om de alla ingått en pakt. Vad har dragit dem hit? Samvetet, förståndet, ensamheten eller olyckan? Jag snyter mig, svart. Jordpartiklar, fuktiga, svettiga. I varje veck klipper de fast. Porerna andas het instängd kvällsluft genom smutsen. Tarimba säger god natt och stoppar om sina flöjter. Min klocka går varken svensk eller indisk tid, jag lyssnar på den skrämmande tysta staden genom brumljudet. Det är på väg att bli onsdag enligt p-pillerkartan.

”Det finns en anledning till att alla dessa västerlänningar samlats här”

– Vad skriver du? frågar en amerikanska och berättar om en pinsam journalist som tagit upp Ammas dyrbara tid med simpla frågor som ”Vad är reinkarnation och annat blaj?”.

Hon petar en klabbig hårslinga ur en myggbiten panna och doppar sina frukostribullar i gul stark sås. Såsen rinner efter armen. Själv viker jag ihop min *masala dosa*, en tunn linsmjöls-pannkaka med curryblandning. Sött chai serveras i plåtmuggar. Vi dricker i solen som redan är varm. Klockan är halv åtta. Någon pinglar i en klocka, en annan tänder jasminrökelse vid ett minialtare. En fransk kvinna vaknar med ett ryck och gnuggar sina sura ögon. Solhälsning i yogaställning, sedan stela steg mot toalettkön. Otåliga, morgontrötta kvinnor i vitt bankar på dörren, en tyska får ett utbrott.

– This is not meditation room!

Kön till duschen, som består av en

droppande kran, en plasthink med skopa och ett hål i golvet, växer.

– Toalettköerna och de trånga utrymmena är värst, berättar amerikanskan Ahalya.

Hon har grå, milda ögon och skarpa hopväxta ögonbryn. Själv är hon inte bosatt på Ammas *ashram* i Kerala, utan ser resan med Amma som en lugn semester. Hon får nöja sig med en ny röd Amma-väska. Med sig har hon sin pojkvän, som just nu ligger i magsjuka. Det är svårt för dem att ha någon kontakt, eftersom hon helst inte får visa sig i männens sovsal. Ahalya har svårt för Ammas syn på både kärleks- och vänskapsförhållanden.

– Att det ska vara lägre än kärleken till Gud ställer jag inte upp på.

Jag kladdar med min sladdriga pannkaka och undrar hur så många västerlänningar hamnat just här.

– Det finns en anledning till att alla dessa västerlänningar samlats här. Det säger sig självt att de som har vänner, familj eller jobb som de trivs med inte åker hit. Att vara här är som rehabilitering. Någon svårighet krävs för att välja den här vägen. Ett förhållande med en människa är det vackraste, och det vi bör sträva efter på jorden, säger Ahalya.

”Jag tror att alla måste ut härifrån”

Ljudet från en pysande buss, trafiken är igång igen, tutande rikshas, men faran är inte över. Under natten har fler människor dödat i kravallerna, det viskar Arin i mitt

En av Amma-skolans elever förväntansfull inför mötet med sin guru.

öra, på väg till köket. Festivalfirarna ter sig lugna. Eller vet de inget, bryr de sig över huvud taget? En mobil ringer utan framgång, en orange swami skickar ett sms. Ahalya pekar med sitt orakade ben på en kutryggig, tunn tysk med tom blick.

– Många här är introverta och troligtvis inte mogna för ett förhållande, inte mogna för världen därute på mycket länge. Det finns så många verkligheter och sanningar. Det här är en. Världen skärmas av, men det jobbiga där hemma följer med på andra plan än i fysisk form. Det gäller bara att hålla kvar vid lugnet som finns innanför ashramets väggar när man kommer ”ut”.

Hon dricker ur sitt chai, kollar klockan och förklarar att hon ska göra seva, som innebär arbete inför Gud. Det kan gå ut på att tvätta kläder, hacka grönsaker, skölja och koka ris, eller som i dag skära ananas och skala mandariner till juicebaren.

– Jag tror att alla måste ut härifrån, vissa swamis som kommit långt har skickats ut i världen för att arbeta på andra ashram. Att stanna kvar hos Amma tyder på rädsla.

Medan Ahalya knyter sitt randiga förkläde säger hon till mig, men lika mycket till sig själv, att hon inte längre är lika skeptisk till Ammas organisation, inte så som hon var när hon kom hit.

– Det finns alltid hål i organisationer, men beviset på att pengarna som kommer in går till välgörenhet är just att Amma faktiskt också sover på bastmatta, äter ris och klär sig i enkla skynken. Hon lever inte kungligt som många andra gurus.

”I Sverige är jag konstig”

– Visst måste man äta blöt rissoppa varje dag, men jag föredrar faktiskt det framför prinskorvar och flottig bacon, säger Arin och sörplar i sig det sista av middagen.

Sedan är det dags för den dagliga fruktstunden på de svettiga plaststolarna. Han bryter itu ett granatäpple, lägger en duk på sitsen och en i knät.

– Man blir svettig i rumpan, blir du det också? frågar han och bjuder av sina glasrosa kärnor.

Han haltar bort till sin sovsal och hämtar ett förkläde till mig. Vänster stortå är svullen och inlindad. Den är nyopere-rad, men det läker långsamt i värmen.

– Passa dig, de här kärnorna ger fula bruna fläckar på din vita klänning, myser han i sin plaststol.

En engelsman med tomteskägg kommer förbi, mumlar något om att ingen annan religion existerar förutom mänsk-

FAKTA OM AMMA:

Amma: Mata Amritanandamayi är född 1953 i Kerala i södra Indien. Hon växte upp i en fattig familj och ansågs som ett ovanligt andligt barn. Folk i byn tyckte att hon betedde sig ”konstigt” och hennes familj ville under en tid inte alls veta av henne. Människor kastade sten på henne, men under årens lopp har hon dragit människor till sig och idag bor ett tusental på hennes ashram Amritapuri i Kerala, främst indier. Turister kan besöka ashramet, det kostar 20 kronor om dagen inklusive mat och husrum. Amma har trettio ashrams i Indien, som hennes närmaste anhängare, bramacharis och swamis driver.

Ammas mission: I början av 1990-talet var det många skeptiker som ville störta henne, men 1998 kom vändpunkten när det stora sjukhuset i Arnakulam, inte långt från Amritapuri, byggdes. Nu driver Amma-missionen utbildningscentra, skolor, teknologisk och medicinsk forskning. Flera stora sjukhus har byggts, samt hus för hemlösa. Gratis sjuk- och äldreomsorg håller på att byggas ut och mat för de fattiga finns tillhanda på en rad platser runt om i Indien. Vid jordbävningarna under år 2000 i delstaten Gujarat pågick stora husbyggen under Ammas mission. Japan har ett gott samarbete med Amma-missionen, vid katastrofer skickar de studenter som volontärarbetare.

North tour: Varje år görs denna resa och går bland annat till storstäder som Bombay, Bangalore, New Delhi och Calcutta. I varje stad ordnas en Amma-festival. Resan tar en och en halv månad, kostar 7000 svenska kronor. De som har bött på Amritapuri i över åtta år behöver inte längre betala någon reseavgift.

Källa: The Times of India newspaper 18-03-2001.

ligheten. Han fyller på våra muggar med chai. Arin berättar att totemannen är dataingenjör och jobbar på Ammas teknologiska institution. Arin är utbildad agronom på Ultuna, och nu planerar han ett solenergiprojekt. Han är säker på att om det fungerar i Sverige så borde det gå bra i ett land som Indien. Sedan deltar han även i Amma-missionens husbyggen när större katastrofer inträffat.

– I Sverige är jag konstig, mina system och min gamla mamma vill att jag ska komma hem, men inte för min egen skull utan för att familjens ska få tillbaka sin heder.

– Försäkringskassan har förklarat mig som utvandrad och något pensionssparande är inte att fundera på.

Han äger inte längre några pengar.

– När man betalat in den summa man har möjlighet till behöver man inte betala något mer. Det gjorde jag för åtta år sedan. Så fungerar det här systemet.

– För att hålla humöret uppe städar jag hellre toaletter och säljer rökelse i stället för att klappa ihop framför en TV hemma i Sverige.

Han petar i sig de sista saftiga granatkärnorna medan svetten rinner. Vi måste sitta kvar tills vi torkat. Stadens eftermiddagsljud hörs starkt genom stålgrinden. Tjutande. Innanför är det kramdags igen.

Maskinellt kramsystem

Eftermiddagssången avslutas inne i tempelbyggnaden. Arin går tillbaka till sitt rökelsestånd, Tarimba svävar förbi, bjuder på nötter och påpekar att jag faktiskt borde gå och få en kram jag också. Arin viskar om nya oroligheter, nu är det osäkert att lämna festivalområdet.

– Polisen slår dövörat till. De går i ide när något sånt här händer, folk i allmänhet vill inte sprida rykten och oroa andra i onödan, väser Arin och sorterar en packe vita tvättade klädpaket med namnlappar i bokstavsordning, som hamnat fel.

Han ställer mina sandaler i ett hörn och jag går mot scenen.

– Eller du kanske vill bli av med dina skor. Om ett par skor försvinner betyder det att ägaren frigör sig från dålig karma. Folk går in för att tappa bort sina skor, ja till och med gömmer dem med flit, ropar Arin med ett flin.

Folk knuffas och kränger sig förbi. Trampar varandra och viftar med sina kölappar.

– Varför ler ni inte, ni är ju med Amma? frågar en nytilkommen afrikanska med hårdsminkad stinn blick.

Hon förväntade sig kanske ett leende paradiset. I stället trampar folk varandra på tårna och viftar egoistiskt med kölappar.

Jag i vitt har lotsats före indierna i sina färgade skynken, trots att min kölapp visar nummer på 3439. Kvinnorna i en kö, männen för sig. Kramsjuka.

En monitor visar nummer 1090 och

Allt sker maskinellt och systematiskt.

Någon sticker en hoprullad papperslapp i min hand och säger "prasad". Senare när jag upptäcker den rosa karamellen inuti far jag veta att prasad betyder gåva från Gud. Jag suger liksom barnen på min karamell och undrar om Amma inte ska byta kramside. Monitorn visar nummer 3421.

"På grund av kravallerna?"

Meddelande från ledningen om att avresan till Bombay ska ske vid midnatt i stället för i gryningen, sprids från mun till mun.

– På grund av kravallerna? frågar någon.

– Vet inte, har inte riktigt hört vad som har hänt. Ingen säger något om det, de beter sig som om inget hänt, men det är säkert något, säger en äldre holländska.

Packningen ska vara nere vid bussarna klockan 23.00. Folk irrar runt med sina matlådor, tvättpaket och böneböcker. Resan mot Bombay måste ske före gryningen, allt för att inte väcka för stor uppmärksamhet. En busskaravan med hinduiskt budskap kan verka mycket provocerande hos muslimska grupper och tvärtom. Allt sker snabbt. Grytor, väskor, storkök, madrasser, risäckar, kokosmjölkstunnor packas på bussarna och medan organisationen flyter har fler än femtusen människor fått en kram. Tempelgolvet blänker renskurat. De rosaröda grindarna öppnas. Trafiken är lugnare igen. På refugen är det dags för kvällens sista chai. Två små pojkar sover framför en gaslåga. En kvinna i lila tvättar sig i ett kärl. Mannen

sitter på huk, rör i sitt te och vinkar åt bussarna i vitt, gult och orange.

bläddrar snabbt vidare. Efter att jag blivit lotsad genom ett led av bramacharis i gult som torkat min svettiga panna, tagit min väska och skylt mitt hår i en sjal, är jag framme vid Amma och redo för en kram. Mannen före mig faller på knä och i gråt. Han leds iväg av de gula och de hjälper honom att leta efter sina barn. Barn försvinner i folkhopen. Några gråter, vissa äter heliga karameller. En orange swami tar tag i mitt huvud och för det till Ammas högra kind, där hon för övrigt har fått skavsår och förhårdnad hud av alla kramar.

– Darling, darling, darling, säger hon hest i mitt öra.

I vår värld lever många i lyx medan andra lider av fattigdom och svält. Med hjälp av kärlek och samarbete kan vi osjälviskt dela med oss till hela världen utan att förvänta oss något tillbaka.

Amma

BROMMADIALOGENS HÖSTAKADEMI
16-19 OKTOBER 2002

En rimligare värld

Ylva Eggehorn
Susanna Ehdin
Stefan Einhorn
KG Hammar
Tommy Hellsten
Harry Månsus
m fl

Ett nytt sätt att leva

*Några måste våga drömma. Några måste visa vägen
– mot ett mål ingen ännu sett.*

Är det inte dags nu?

Många av oss känner på djupet att världen vi lever i är orimlig.

Vi är inte överens om orsakerna – och har därför klagat, analyserat, diskuterat och grälat. Med påföljd att känslan av vanmakt bara förstärkts.

Är det då inte dags att sluta sätta fokus på det som är fel och istället börja skapa förutsättningarna för (eller åtminstone börja drömma om) ett nytt sätt att leva.

Du är härmed inbjuden att följa med på resan mot en rimligare värld.

Projektet

Brommadialogens nya projekt går under namnet *En Rimligare Värld*. Vi vill på detta sätt bryta vanmaktsläget som de flesta människor plågas av.

Hur vi än vänder oss så tycks det inte finnas några alternativ

till den rådande ordningen.

Relationerna till oss själva, de vi älskar, medmänniskorna och hela existensen blir bara sämre. Det är *arbetet* och *tempot* som bestämmer dagordningen. Men det vi egentligen lever för har låg eller ingen prioritet alls i denna orimliga tillvaro.

Hela skapelsen tycks sucka – och vi med den. Vi är inte blinda för jordens ödesfrågor: miljö, fred, solidaritet. Vi känner stark empati och vill hjälpa till – om vi bara visste hur man gjorde. Och hade tid. Och ork.

Vi har våra individuella behov av helande, helhet och mening – men har allt för ofta tvingats välja mellan dessa och ett engagemang för världen utanför oss själva. Det är en omöjlig polarisering som vi vägrar finna oss i längre! Det finns – *det måste finnas* – ett sätt att före-

na mina och världens behov.

Politikens kartor ger oss inte mycket hopp. Ytterligheterna är avskräckande – och den politiska medelvägen är vad som fört oss hit: till gränsen för vad vi uthärdar. Politiken ger redskapen – men inte visionen om en rimligare värld.

Religionerna har ofta svikit oss med sina enkla svar på svåra frågor. Vi tror att vi givits hjärnor för att de ska användas – och vi föredrar dialogens öppenhet framför tvärsäker trivialisering.

Den andliga människans uppror

Vi tror att människan är en andlig varelse. Att andlighet inte är en aktivitet bland andra, som vi kan välja att ta del av eller inte, utan människans grundkonstitution. Därmed har

vi tillgång till en verklighet som är större än vad våra förstånd kan omfatta.

Andligheten skulle kunna vara vår viktigaste tillgång för att bygga något nytt. Om vi bejakar den och organiserar oss så att den andliga varelsens behov blir tillgodosedda skulle en ny kraft frigöras och en större vision börja ta form: en rimligare värld.

Konferensen

Brommadialogens Höstakademi, 16–19 oktober 2002, går under detta tema. Med föredrag, seminarier och intensiva dialogkvällar ska vi tillsammans försöka hitta konkreta redskap för ett nytt sätt att leva.

Vi tycker att du ska vara med alla fyra dagarna – först då blir du helt delaktig i processen. Men naturligtvis går det att anmäla sig till enskilda dagar.

Nytt för i år är att det finns 20 gratisplatser på konferensen. Mer om det hittar du på sista sidan.

Boken

I augusti kommer boken *En Rimligare Värld*. De flesta av konferensens talare, och några till, ger sina personliga bidrag till en andlighetens väg mot en rimligare värld.

Du kan förhandsbeställa boken på anmälningstalongen eller ringa till röstbrevlådan 08-25 81 44.

Ett rum i tiden

Brommadialogens eget bidrag till en rimligare värld presenteras i två seminarier med rubriken "Shalomdagen". Vi bygger ett rum i tiden där vi inte behöver prestera våra liv men har utrymme för det allra viktigaste – våra relationer. Den här sabbatsgemenskapen kommer att vara hjärtat i den kyrka som Brommadiologen startar i Stockholm under hösten.

Sven-Gösta Holst
leder ERV-projektet

Ett framtidsforum för möten och dialog.
Skrifter om andlighet och andra existentiella frågor.

Existens®

En rimligare värld

Tomas Andersson Wij
Tomas Brytting
Stefan Edman
Ylva Egehorn
Susanne & Martin Ehdin
Anna Goldman
K.G. Hjalmar
Tomas Holsten
Eva Kallin Holm
Susanne Kallin
Fredrik Lundh
Mats Lohm
Hans-Martin
Sven-Gösta Holst
Karlsson W. Persson

BROMMADIALOGENS HÖSTAKADEMI EN RIMLIGARE VÄRLD 16–19 OKTOBER 2002

PLATS: IMMANUELSKYRKAN
KUNGSTENSGATAN 17,
STOCKHOLM

Brommadiologen är en nätverksbyggande organisation som med influenser från tolvstegsrörelsen, alternativa strömningar och kristen själavårdstradition verkar för respektfylld dialog och andlig förnyelse av såväl kyrka som samhälle.

BROMMADIALOGENS HÖSTAKADEMI

16–19 OKTOBER 2002

www.erv.nu

Onsdag
16 oktober

8.30 MORGONMUSIK
9.00 – 10.00 KONFERENSEN INVIGS

Artister, visionärer, drömmare och
honoratiores

FÖREDRAG:

10.30 – 11.30 **Harry Månsus** *Profetisk andlighet
– för en rimligare värld*

12.00 – 13.00 **Tommy Hellsten** *Om du söker
trygghet – lev farligt*

Lunch

14.15 KONSTPAUS

14.30 – 17.00 SEMINARIUM 1
valfritt **Harry Månsus, Eva-Karin Holst**
seminarium *Shalomkyrkan – en plats för helande,
dialog och profetisk motkultur*

SEMINARIUM 2

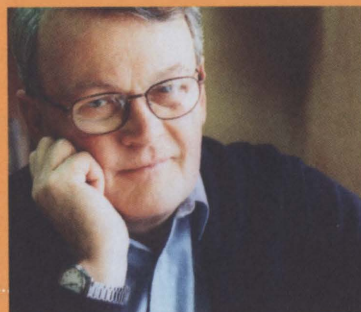
Tommy Hellsten *Om du söker
trygghet – lev farligt*

SEMINARIUM 3

JanOlof Nordström m fl
*Wellbeing – Konsten att leva ett rikt
och kärleksfyllt liv*

19.00 – 21.00 TANKEVERKSTAD

Larsåke W Persson m fl
*Tid att reflektera kring dagens inne-
håll, hur det relaterar till "En
Rimligare Värld".*

Harry Månsus Brommadialogens grundare och ideologiske ledare. Teolog och författare.

Tommy Hellsten Författare, terapeut.

Larsåke W Persson Pastor, St Lukasterapeut och författare.

JanOlof Nordström Präst med mångårig erfarenhet av religionsdialog. Ansvarig för Brommadialogens Wellbeingprojekt.

Susanna Ehdin Fil dr i immunologi, fri forskare och författare. Skrivit *Den självläkande människan*.

Stefan Edman Biolog, teknikers hederdoktor och författare. Tidigare regeringsrådgivare i miljöfrågor.

Ylva Eggehorn Författare.

Eva-Karin Holst Pastor i Brommadialogens Shalomkyrka och initiativtagare till sabbatsrörelsen.

Torsdag 17 oktober

8.30 MORGONMUSIK

FÖREDRAG:

9.00 – 10.00 **Stefan Edman** *Jord att älska – från förundran till förändring*

10.30 – 11.30 **Ylva Eggehorn** *Minnets av framtiden. Framtidsberättelsen – vem skriver den?*

12.00 – 13.00 **Susanna Ehdin** *HQ – den mänskliga helhetssynen*

Lunch

14.15 KONSTPAUS

14.30 – 17.00
valfritt seminarium
SEMINARIUM 1
Stefan Edman, Harry Månsus
Världens chans – möjligheternas marknad
SEMINARIUM 2

Eva-Karin Holst, Ylva Eggehorn
Shalomdagen: Reclaim the time!
Strategier för ett tidsuppror

SEMINARIUM 3

Susanna Ehdin, JanOlof Nordström
Wellbeing – helhetssyn som utmanar samhällets sjuk- och hälsovård

19.00 – 21.00

TANKEVERKSTAD
OCH FÖRFATTARTRÄFF

Larsåke W Persson och några av författarna i antologin *En Rimligare Värld*.

Fredrik Lundh Diplomerad psyko-
syntesterapeut och rektor för
PsykosyntesAkademin.

Tomas Brytting Docent, verksam
vid Akademien för etik i arbete.
Forskar kring frågor om etik och
ekonomi.

Stefan Einhorn Professor vid
Karolinska sjukhuset. Författare
till bl a *En dold Gud*.

Martin Lönnebo Biskop emeritus,
teolog och författare.

Läs mer på www.erv.nu

Fredag 18 oktober

8.30 MORGONMUSIK

FÖREDRAG:

9.00 – 10.00 **Fredrik Lundh** *Till sist måste vi ändå
välja*

10.30 – 11.30 **Tomas Brytting** *Människocentrerad
organisation*

12.00 – 13.00 **Stefan Einhorn** *Livets mening*

Lunch

14.15 KONSTPAUS

14.30 – 17.00 SEMINARIUM 1
valfritt **Tomas Brytting m fl**
seminarium *KRAM – Kärlek, Rationalitet,
Auktoritet och Mystik*

SEMINARIUM 2

Stefan Einhorn, Fredrik Lundh,
Harry Månsus *Om Gud i ett öppet
andligt landskap*

SEMINARIUM 3

Martin Lönnebo, Eva-Karin Holst
*Shalomdagen: Ett rum i tiden.
Vilodagens erbjudande om ett
rimligare liv*

19.00 – 21.00 TANKEVERKSTAD

Larsåke W Persson m fl

Anne-Louise Eriksson Präst och docent med feministisk teologi som specialitet.

Christina Doctare Stressläkare och författare till bl a *Hjärnstress – kan det drabba mig?*

KG Hammar Årkebiskop, Svenska kyrkan.

Läs mer på www.erv.nu

Lördag 19 oktober

8.30 MORGONMUSIK
FÖREDRAG:

9.00 – 10.00 **Anne-Louise Eriksson** *När var och en hör sitt eget språk*

10.30 – 11.30 **Christina Doctare** *Vad är boten mot stress?*

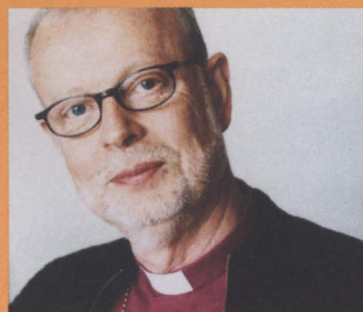
12.00 – 13.00 **KG Hammar** *Fri-Sam-Hörig*

Lunch

14.15 – 15.30 EN RIMLIGARE VÄRLD
Hur ser fröet ut? Kan vi skriva en "Stockholmsdeklaration"?
Larsåke W Persson, KG Hammar, Harry Månsus, m fl

16.00 AVSLUTNINGSGUDSTJÄNST
KG Hammar, Harry Månsus m fl, Stefan Jämtbäck med band

Det viktigaste i livet är gratis

Det finns tidningar för precis allt. Ingen hobby, ingen åsikt, ingen sexuell preferens tycks för obskyr för tidningsindustrin. Är du intresserad av flugfiske finns det fem tidningar att välja mellan i en välsorterad butik.

Trots detta underbara utbud finns det för få tidningar som ställer de frågor som förr eller senare hinner ikapp varje män-

niska – varifrån vi kommer, varför vi är här och vart vi är på väg. Livsfrågorna.

Andlighet kan inte reduceras till en sida i ett livsstilsmagasin. Andlighet är inte något vi sysslar med, utan något vi är. Om vi inte bejakar det andliga som ett fundament för människan och hennes tillvaro blir vår världsbild ofullständig.

I höst växer Brommadialogens tidning *Dialog Sverige*. Det blir fler sidor där vi tänker fortsätta

vara brutalt uppriktiga, där vi ska tala i jag-form och försöka undvika förenklingar.

Tidningen kommer även i fortsättningen att vara gratis. Om du vill ha den – ring 08-25 81 44 (röstbrevlåda). Finns du med i Brommadialogens adressregister får du tidningen automatiskt.

Redaktörer: Tomas Andersson
Wij och Sven-Gösta Holst.

BROMMADIALOGENS HÖSTAKADEMI 16–19 OKTOBER 2002

FAKTA, PRISER OCH VILLKOR

Plats: Immanuelskyrkan, Kungstensgatan 17, Stockholm. T-bana Rådmansgatan.

Priser: 1 680 kr för hela konferensen. 550 kr per dag.

Rabatter: 50% rabatt för studerande (minst halvtid) och arbetslösa. Rätten till rabatt ska kunna styrkas med CSN-kort (eller motsvarande), respektive A-kassekort.

Måltider: Kaffe/te/juice på för- och eftermiddag ingår i avgiften. För övriga måltider hänvisas till restauranger i omgivningarna.

Boende:
Kontakta oss om du vill ha tips.

Friplatser: Vi erbjuder 20 stipendieplatser för deltagare som inte har ekonomiska möjligheter att delta på annat sätt. Ansökan sker genom ett personligt brev till Brommadialogen. Märk kuvertet "stipendium". Ansökningarna, som behandlas konfidentiellt, vill vi ha senast 15 september.

Boken levereras i augusti. Om du beställer nedan kostar den 115 kr inkl porto. I bokhandeln blir priset ca 150 kr.

Anmälan senast 1 oktober per post till:
Brommadialogen, Åkeshovsvägen 29,
168 39 Bromma
eller www.erv.nu alt www.brommadialogen.nu
För gruppbokningar ring 08-564 350 30.
Obs! Kontoret stängt i juli.

v v texta:

Namn

Adress

Postadress

Telefon

E-post

Hela konferensen 1680 kr ☐

Onsdag 550 kr ☐

Torsdag 550 kr ☐

Fredag 550 kr ☐

Lördag 550 kr ☐

Student/arb lös 50% rabatt ☐ à 115 kr, inkl porto

Jag beställer

..... (antal)

ex av boken

En Rimligare Värld